PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 27 (4801) | TRST, sreda 1. februarja 1961

Avstrijski tisk dolži Italijo za neuspeh pogajanj o Južni Tirolski

Kreisky predlaga obnovitev pogajanj tudi kljub začetnemu neuspehu v Milanu

Protestne brzojavke in manifestacije študentov v zvezi z atentatom na italijanski spomenik v bocenski pokrajini - Prihodnji petek razprava v senatu o Južni Tirolski Magnago protestiral pri Fanfaniju zaradi policijčke preiskave na sedežu SVP

(Od našega dopisnika)

RIM, 31. — Okoliščina, da so se pogajanja med Italijo in Avstrijo prekinila na avstrijsko pobudo, in dejstvo, da je kaj nato prišlo do atentata na italijanski spomenik v bocenski pokrajini, sta prispevali k zaostritvi odnošajev med obema deželama. Italijansko javno mnenje — tako na desnici, kakor na levici — odklanja stališče Avstrije, dasi so argumenti levice bistveno drugačni od onih, ki jih uveljavlja desnica. To okoliščino namerava izkoristiti vlada, ki je že določila, da je pripravljena odgovoriti na resolucijo fašistov o politiki vlade glede vprašanja Južne Tirolske, ker je sedanji položaj zanjo izredno ugoden in more računati na podporo skoro vseh sektorjev parlamenta, razen fašistov. Diskusija o tem vprašanju se bo vršila prihodnji petek.

Atentat na spomenik pa je sprožil val protestnih brzojavk najrazličnejših organizacij in prve manifestacije italijanskih študentov v bocenski pokrajini in v Veroni ter zborovanje študentov v Rimu, kjer pa jih je voditelj KD iz Trenta poslanec Berloffa skušal brzdati in jih prepričati, da bi ne bilo umestno — ob protestnih manifestacijah — govoriti o meji na Brennerju. V zvezi z atentatom na italijanski spomenik v bocenski pokrajini je policija izvršila preiskavo tudi v prostorih SVP, ker so se isto noč pojavili po ulicah tudi letaki v nemškem jeziku, v katerih se je zahtevala popolna avtonomija za Južno Tirolsko. Glasilo SVP «Dolomiten» je objavilo čez celo stran: «Nezaslišana provokacija proti Južni Tirolski». Predsednik SVP Magnago je poslal protestno brzojavko Fanfaniju, ki jo je zavrnil.

Avstrijski tisk pripisuje Italiji «krivdo» za neuspeh pogajanj v Milanu, ker «noče dati popolne avtonomije bocenski pokrajini», v nekaterih listih pa se je pojavil nasvet, naj bi avstrijska vlada postavila uradno zahtevo po samoodločbi za Južno Tirolsko, če bi Italija še nadalje odklanjala s priznanjem popolne avtonomije tej pokrajini. Imamo pa tudi iste, ki smatrajo, da so dvostranska pogajanja zaključena in predlagajo posebno komisijo ZN, ki naj bi jo poslali na Južno Tirolsko, ali posredovanje ZN, drugi pa so spet mnenja, da je treba nadaljevati neposredna pogajanja med Italijo in Avstrijo. Tudi minister Kreisky je danes na avstrijski televiziji izjavil, da bi bilo treba nadaljevati z neposrednimi razgovori z Italijo o vprašanju Južne Tirolske, kljub začetnemu neuspehu v Milanu, vkrati pa je dodal, da je priporočil avstrijski vladi, naj bi povabil Italijo na nove razgovore v nekem avstrijskem mestu, najbolje v Salzburgu. Kreisky je še zatrdil, da bo Avstrija vedno pripravljena diskutirati o tem vprašanju, dokler bo obstajala «kakšna možnost sporazuma».

Tudi nemški tisk piše o pogajanjih med Italijo in Avstrijo glede Južne Tirolske. «Frankfurter Allgemeine» pravi med drugim, da Italija ni gotova, da ji bo mednarodno razsodišče v Haagu dalo prav in da bi zato obe deželi morali nadaljevati s pogajanji.

V poslanski zbornici so nadaljevali razpravo o vladni politiki glede italijanskega Juga. La Malfa (PRI) je poudaril, da vse resolucije, razen liberalne in fašistične, ugotavljajo, da dosedanja politika ni zmanjšala, ampak celo poglobila neravnovesje med Severom in Jugom, in poudarjajo potrebo po organski politiki obsežnih javnih investicij na tem področju, politiko, ki jo zagovarjata tudi predsednik vlade v svoji programski izjavi in minister za državni proračun. Spričo tega je sedaj potrebno, da se o tem izjasnijo najbolj kvalificirani člani vlade, je zaključil La Malfa. Tudi Cassiani (KD) je podčrtal potrebo po organskem načrtu za razvoj italijanskega Juga. V istem smislu je govoril tudi Sammartino (KD). Nato so diskusijo preložili na jutri.

V senatu so danes razpravljali o zahtevi senatorja Sansoneja (PSI), da se uvede «skrajno nagel postopek» glede njegovega zakonskega predloga o imenovanju posebne parlamentarne komisije (senatorjev in poslancev), ki naj prouči ves dokumentarni material v zvezi z gradnjo medcelinskega letališča v Fiumicino. «Skrajno oster postopek» pomeni, da mora stalna komisija proučiti še isti dan zakonski osnutek, nato pa o tem poročati na naslednji seji parlamenta. Dardarelli (PLI) je podprl zakonski predlog Sansoneja, odklonil pa predlog Terracinija, ki zahteva komisijo senatorjev; nasprotoval je tudi «skrajno nagelmu postopku», ker da je treba temeljito proučiti vso zadevo. Senatorji KD niso nasprotovali preiskovalni komisiji, odklanjali pa so skrajno nagel postopek, pristali pa bi na zahtevo po «naglem postopku» (stalna komisija je dolžna poročati parlamentu najkasneje v roku enega meseca). Senat je z glasovanjem odklonil skrajno nagel postopek in pristal na nagel postopek. Razpravo o reformi pokojnin vojnih invalidov bodo nadaljevali jutri.

Danes se je občinski odbor v Milanu sestal na svojo prvo sejo, na kateri je župan prof. Cessinis razdelil odbornikom resorna mesta, in sicer: Meda (KD), prosveta; Bassetti (KD), proračun, delo, statistika, proučevanje in organizacija; Hazon (KD), regulacijski načrt, urbanistika in državna imovina, Crespi (KD), šport, turizem, ljudski vrtovi in osebje; Clerici (KD), legalni urad; Melgrati (KD), trošarina in anagrafski urad; Arnaudi (PSI), davki, finance in ekonomat; Aniasi (PSI), javna dela; Cucchi (PSI), zasebno gradbeništvo; Beltramini (PSI), higiena in javno zdravstvo; Massari (PSDI), mestni redarji in tržna inšpekcija; Amoroso (PSDI), občinska podjetja.

V Pisi je bil izvoljen za župana socialist odvetnik Vittorio Galluzzi: prejel je 19 glasov (13 KPI in 6 PSI). Bivši župan prof. Pistolesi (KD) je prejel 16 glasov (15 KD in 1 PLI); trije svetovalci MSI in 2 PRI so se vzdržali. V Mascalliju (Catania), kjer je župan liberalec dr. Cardillo, so danes izvolili občinski odbor, ki ga sestavljajo liberalci (3), komunista (2) in en fašist. V Firencah so se ponovno sestali predstavniki KD, PSDI in PSI, da bi se sporazumeli še o zadnjih podrobnostih občinskega programa. Kakor je bilo že javljeno, bodo dokončni sporazum podpisali prihodnji četrtek.

A. P.

Po predhodnem sporazumu z novo brazilsko vlado

«Santa Maria» bo danes priplula v brazilsko pristanišče Recife

Tu se bo izkrcalo 620 potnikov - Včeraj triurni razgovor med Galvaom in ameriškim admiralom Smithom - Delgado se bo v Recifu sestal z Galvaom

RECIFE, 31. — Brazilska vlada je dovolila portugalski ladji «Santa Maria», da pristane v nekem brazilskem pristanišču.

Kapitan ladje «Santa Maria» Galvao je poslal novemu brazilskemu predsedniku Quadrosu brzojavko, s katero mu čestita in pravi, da ni hotel pripluti danes v pristanišče Recife, da ne bi motil svečanosti ob njegovem ustoličenju. Dalje sporoča, da bo pripeljal v pristanišče 620 potnikov na ladji jutri zjutraj ter da se je odločil priti v to pristanišče, ker je dobil jamstva od brazilskega predsednika.

General Delgado je odpotoval danes popoldne z letalom v Recife. V razgovoru z nekim časnikarjem je izjavil, da upa, da se bo sestal čimprej z Galvaom v Recifu.

Ameriški kontraadmiral Smith je imel danes dolg razgovor z Galvaom na ladji «Santa Maria». Razgovor se je začel ob 12.50 po srednjeevropskem času. Kapitan Galvao je izjavil, da bo po njegovem mnenju novi brazilski predsednik Quadros dovolil ladji «Santa Maria», da pristane jutri, v sredo, v pristanišču Recife. To je izjavil admiral Smith v svojem poročilu, ki ga je poslal glavnemu atlantskemu štabu ameriške mornarice. Smith se je razgovarjal tudi z nekaterimi potniki na ladji.

Na kraj sestanka je admiral Smith prišel z vojno ladjo «Gearing» danes zjutraj. Ladja se je ustavila 200 metrov daleč od ladje «Santa Maria», in sicer 35 milj od brazilske luke Recife. Na ladjo «Santa Maria» se je Smith prepeljal z motornim čolnom. Skupno z njim so bili mornariški kapitan Porter, ameriški diplomat v poslaništvu v Braziliji Quinn, ameriški konzul v Recifu, kaplan na vojni ladji in poročnik Thompson. V bližini je remorker, na katerem je 61 časnikarjev, ki pa niso imeli dovoljenja, da bi prisostvovali razgovorom med Smithom in Galvaom.

Kontraadmiral Smith je bil na portugalski ladji približno tri ure. Ob 17. uri je sporočil admiralu Dennisonu, da se je vrnil na vojno ladjo «Gearing». Glavni štab ameriške mornarice je sporočil, da razgovor Smitha z Galvaom ni pripeljal do konkretnih rezultatov, kakor so upali. Na portugalski ladji so ostali ameriški konzul v Recifu, kaplan ameriške mornarice in en komisar ameriškega brodovja. Njih naloga je sestaviti seznam potnikov na ladji «Santa Maria» in zbrati vse informacije, ki se tičejo teh potnikov. Vrnili se bodo na ladjo «Gearing», takoj ko bo poročilo o pogajanjih prevedeno in ko ga bo kapitan Galvao podpisal.

Ob povratku na ameriško vojno ladjo je admiral Smith izjavil, da zadeva ni bila dokončno razčiščena, kakor so upali. Dodaj je, da Galvao ni hotel diskutirati nobene druge rešitve za izkrcanje potnikov v primeru, da ne bi dobil dovoljenja za zasidranje v kakem brazilskem pristanišču.

Zunanji minister v Quadrosovi vladi Alfonso Arinos je baje obvestil ameriškega poslanika, da bodo ladji «Santa Maria» dovolili 24 ur časa, da se lahko oskrbi z gorivom in z vsem potrebnim v brazilskem pristanišču Recife.

General Delgado je izjavil, da bi ladja «Santa Maria» v primeru, da bi zaplula v neko brazilsko pristanišče, izbrala Rio de Janeiro, in to takoj po izkrcanju potnikov v Recifu.

Družba, ki je lastnica ladje «Santa Maria», je sporočila, da je pripravljena sprejeti potnike in člane posadke na ladji «Vera Cruz», ki je prispela danes v Recife. To pa s pogojem, da brazilske in severnoameriške oblasti dajo vsa potrebna jamstva. Družba zahteva, da morajo med bivanjem ladje v pristanišču ostati na krovu samo poveljnik in člani posadke. Potnikom z ladje «Santa Maria» bodo morali natančno pregledati vse dokumente in njihovo prtljago. Ladja bo morala dobiti dovoljenje, da odpotuje, takoj ko bo to odločil njen poveljnik.

Dva sodelavca brazilskega lista iz Sao Paula «O Estado», in sicer en časnikar in en fotograf sta včeraj odpotovala s čolnom nasproti ladji «Santa Maria» in kapitan Galvao ju je sprejel na krov. Danes sta začela pošiljati prva poročila o življenju na ladji. Sporočila sta, da ju je Galvao prisrčno sprejel in se zahvalil brazilskemu ljudstvu zaradi moralne podpore, ki jo daje stvari osvoboditve Portugalske. Oba časnikarja sta sporočila, da poteka življenje potnikov povsem normalno. Bazenj so polni kopalcev kakor običajno. Večina potnikov se brati z uporniki. Ti imajo rdeče uniforme in modre vojaške kape z rdečimi in zelenimi trakovi. Oboroženi so s samokresi, brzostrelkami in strojnicami, okoli pasu pa imajo šope granat.

Podpredsednik španske vlade v izgnanstvu Julio Just je potrdil, kar je izjavil včeraj Galvao, in sicer da je podpisal sporazum s španskim maršalom za letalstvo Hererro za ustanovitev enotne portugalsko-španske fronte za osvoboditev obeh držav. Julio Just je dodal, da je bil sporazum podpisan pred nekaj meseci v Mehiki. Ni pa hotel povedati nobene podrobnosti.

Kennedy pozval Thompsona iz Moskve da poroča o stanju v Sovjetski zvezi

Zahodnonemški tisk ni zadovoljen s Kennedyjevo poslanico
Stevenson obiskal Zorina

WASHINGTON, 31. — Predstavnik Bele hiše Salinger je danes sporočil, da bo ameriški poslanik v Moskvi Thompson prišel okoli 8. februarja v Washington na posvetovanje s Kennedyjem o vseh plateh sovjetsko-ameriških odnosov.

Salinger je dodal, da želita predsednik in državni tajnik Rusk imeti naravnost od veleposlanika poročilo o stanju v Sovjetski zvezi ter njegove splošne pripombe. V uradnih krogih ugotavljajo, da običajno pokličejo ameriškega poslanika v SZ na posvetovanje dvakrat letno. Zadnjikrat je bil Thompson v Washingtonu lanskega junija.

Predstavnik Bele hiše ni hotel povedati ali bo istočasno s Thompsonom prišel na obisk v Washington Mac Millan. O možnosti takega obiska se je te dni mnogo pisalo, toda predstavnik je pripomnil, da predsednik nima do sedaj nobenega dokončnega načrta, kar se tiče morebitnih obiskov tujih državnih ali vladnih poglavarjev v ZDA.

Salinger je izjavil, da se bo Thompson po posvetovanjih vrnil v Moskvo in da bo dalje ostal poslanik v Sovjetski zvezi.

Ameriški tisk izraža danes na splošno pozitivno sodbo o Kennedyjevi poslanici in odobrava način, kako je novi predsednik načel svetovna vprašanja.

«Naloge, ki jih ima pred seboj njegova uprava, piše «New York Herald Tribune», so res ogromne, toda so nadaljevanje vprašanj, ki že nekaj časa spremljajo naše življenje. Toda Kennedy je govoril o nalogah, ki so bile opuščene na polovici in zanemarjene, ne da bi obrazložil, da je neizbežno, da obstajajo naloge, ki se opustijo na polovici.»

«New York Times» piše, da so Kennedyjevi predlogi na gospodarskem sektorju pametni, in da njegov obširen program zunanje politike zasluži podporo kongresa in ljudstva. List dodaja: «Nevarnosti so seveda realne in bližnje, toda predsednik Kennedy se jim ne izogiba.»

«Washington Post» pa komentira: «Gre za poslanico, ki brez strahu prevzema celotno breme predsedniške odgovornosti v tem desetletju odločilnega izziva.»

Pariška borza je zelo ugodno reagirala na Kennedyjevo poslanico. Zlasti se je dvignil tečaj vrednostnih papirjev petrolejske industrije, električnih konstrukcij in kemijskih proizvodov. Hkrati pa je padel tečaj zlata.

Kakor poroča agencija Tass, je ves moskovski tisk objavil z velikim poudarkom dolg izvleček Kennedyjeve poslanice.

Zahodnonemški tisk pa ni zadovoljen, ker Kennedy ni omenil Berlina, kakor je to delal Eisenhower ob vsaki priložnosti. «General Anzeiger» piše pod naslovom «Ena beseda premalo», da Kennedy ni izrekel niti ene besedice, da bi se spomnil Nemčije in Berlina. «Njegov prednik Eisenhower je pred dvema letoma ob isti priložnosti izjavil, da nameravajo ZDA braniti Zahodno Evropo», nadaljuje list in dodaja: «Govori se, da ni hotel Kennedy dražiti Sovjetov z omenjevanjem Berlina. Zato se morajo Nemci zadovoljiti z medlo izjavo, ki jo je Kennedy izrekel pred nekaj dnevi, da namerava braniti svobodo. Gotovo je, da bi Adenauer prav rad slišal besedo, ki bi ga potolažila glede Berlina. Na uresničenje temeljnnih načel, ki jih je naštel Kennedy, gledajo z nestrpnostjo ne samo nemški kancler, temveč mnogi drugi narodi». Demokrstjanski list «Bonner Rundschau» piše, da ima Kennedy pogum tvegati nepopularnost. List poudarja, da je Kennedy «pozabil na Berlin, nad katerim visi Damoklejev meč moskovskega komunizma».

Neodvisni «Die Welt» piše, da se Kennedy «zaveda sovjetsko-kitajske nevarnosti, ki ogroža ne samo Evropo, temveč tudi veliko ameriško demokracijo». «Spekulacije, ki izhajajo iz morebitne nove konference na vrhu, so uničene s Kennedyjevo izjavo, da bo pospešil izdelovanje izstrelkov «Polaris», česar prav gotovo ne moreta razumeti niti Sovjetska zveza niti Kitajska. Kar se tiče nas Nemcev, pa priteguje pozornost eno dejstvo: Kennedy ni izrekel niti ene besede o Berlinu.»

Tudi «Frankfurter Algemeine Zeitung» izraža presenečenje, ker Kennedy sploh ni omenil Nemčije, niti Berlina.

Kennedy je govoril danes po televiziji ob 150-letnici bolnišnice v državi Massachussets. Poudaril je, da je ugotovil stalno padanje ravni ameriške sposobnosti v primerjavi s sposobnostjo Evropejcev in drugih narodov sveta. «Smo v zelo nevarnem razdobju in smo pred neizprosnimi sovražniki, ki so odločeni uničiti nas. Biti moramo fizično sposobni. Fizična sposobnost je povezana z duševno sposobnostjo — je povezana z energijo.»

Predsednik je pripomnil, da ugodnosti modernega življenja zavirajo fizično sposobnost, ter je dodal: «Menim, da moramo skrbeti, da bodo naši otroci sposobni, da bodo skrbeli za svojo energijo, da bodo ne samo navadni gledalci, temveč udeleženci pri življenju.»

Kennedy je govoril tudi o važnem vprašanju duševno zaostalih otrok. Poudaril je, da je potrebno proučevati vzroke in najti morebitno zdravljenje duševne zaostalosti, namesto da bi se omejili samo na skrb za zaostale otroke, kakor se dogaja sedaj.

Načelnik glavnega štaba ameriškega letalstva general Thomas White je napovedal ustanovitev novega poveljstva za letalstvo, ki bo vodilo celotni sistem komunikacij v okviru ameriške obrambe. Novo poveljstvo, ki ima ime «komunikacijska služba», bo začelo delovati 1. julija.

Kennedy je danes imenoval Franka Reevesa, ki je crnec, za posebnega pomočnika za manjšinske zadeve in druga vprašanja.

V New Yorku je ameriški stalni delegat v OZN Stevenson včeraj obiskal sovjetskega delegata Zorina. Stevenson je po obisku izjavil, da mu je Zorin rekel, da nima nobene uradne informacije glede morebitnega potovanja Hruščeva v New York.

—«»—

IZVOZ IZ FLRJ

Odlok o izvoznih dovoljenjih

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 31. — Po novi uredbi o deviznem poslovanju, ki je stopila v veljavo 1. januarja letos, je izvoz blaga iz Jugoslavije načelno svoboden. Odbor za zunanjo trgovino namreč samo izjemoma lahko predpiše izvozne kontingente za posamezne vrste blaga, oziroma določi, za katero blago je potrebno izvozno dovoljenje. Juri stopi v veljavo odlok, ki določa izvozne kontingente za nekatere vrste blaga in za blago, za katerega izvoz je potrebno posebno izvozno dovoljenje. Ti ukrepi so sprejeti, da bi se domačemu tržišču oskrbela zadostna količina blaga, preprečilo povečanje cen in istočasno zadržale pozicije na svetovnem tržišču za nekatere izdelke. Na seznamu kontingentiranega izvoza so med drugim nekateri izdelki črne in barvne metalurgije, cement, steklo, emajlirana posoda, sanitarne naprave, razne vrste papirja, umetne tkanine, kožna obutev in nekateri kmetijski pridelki. Izvozno dovoljenje je potrebno za izvoz blaga, ki ga sicer Jugoslavija ne izvaža, razen v primerih presežkov. Med drugim je potrebno dovoljenje za izvoz starega železa, pločevin, žveplene kisline, umetnih gnojil, volnene preje, maščob, sladkorja, krme in raznih vrst lesa, od kmetijskih pridelkov pa pšenica, rž, ječmen, sončnice in teleta.

Danes se je končala nabiralna akcija za pomoč alžirskim otrokom, v kateri je sodelovalo okrog 5.500 osnovnih in drugih šol, pionirskih oddelkov, klubov, podjetij, družbenih in političnih organizacij, in posamezniki. Po prvih podatkih je bilo zbrano okrog 55 milijonov dinarjev. Zbrani denar bo porabljen za nakup odej, obleke, obutve in šolskih potrebščin za alžirske otroke.

B. B.

—«»—

Zagrebški balet ponovno v Italiji

ZAGREB, 31. — *Sinoči je odpotoval v Italijo balet zagrebške Opere. Balet bo od 2. do 6. februarja gostoval v Catanii, kjer bo dal štiri predstave «Pepelke». Zagrebški balet gostuje ponovno v Italiji po lanskoletnem uspehu v Catanii, Brescii in Neaplju.*

Novi brazilski predsednik je včeraj prevzel oblast

Liberalno krilo volilne koalicije kritizira sestavo vlade in poudarja, da je preveč konservativna

BRASILIA, 31. — Novi brazilski predsednik Janio Quadros je prevzel danes oblast. Quadros je na lanskih oktobrskih volitvah dobil skoraj absolutno večino glasov. Današnje svečanosti v parlamentu so se udeležili predstavniki 55 držav in 1500 gostov. Quadros je prisegel, da bo spoštoval ustavo ter branil državljanske pravice in svoboščine državljanov. Za njim je prisegel tudi podpredsednik Joao Goulart. Quadros je imel tudi priložnostni govor.

Med tujimi predstavniki, ki so prisostvovali ustoličenju novega predsednika, sta bila tudi predstavnika Jugoslavije, veleposlanik Danilo Lekič in svetnik Mirko Bruner.

Quadros ni do sedaj še podrobno obrazložil svojega zunanjepolitičnega programa. Med volilno kampanjo pa je poudaril, da bodo spremenjeni pogoji na svetu močno vplivali na prihodnjo politiko Brazilije. Izjavil je, da bo Brazilija šla pod njegovim vodstvom po lastni poti in da bo prispevala k neodvisni politiki, ki jo uveljavljajo države, kot so Indija, Jugoslavija in ZAR, ter da država ne bo pod vplivom drugih držav. Napovedal je sodelovanje z azijskimi in afriškimi narodi, zlasti pa z državami, ki so nedavno postale neodvisne. V svojih volilnih govorih je izjavil tudi, da bo Brazilija nadaljevala protiimperialistično in protikolonialistično politiko. Izrekel se je tudi za obnovitev diplomatskih stikov s SZ in s Kitajsko.

Novi predsednik je po svoji izvolitvi obiskal Kubo, kjer je proučil agrarno politiko. Obiskal je SZ, kjer se je sestal s Hruščevom. Obsodil je politiko sile in je poudaril, da bo ostal zvest nevtralizmu. Poudaril je tudi da bo Brazilija odprla pot za gospodarsko in kulturno sodelovanje z novimi državami v Aziji in Afriki.

Toda kakor poročajo iz Rio de Janeira, je sestava Quadrosove vlade sprožila prve kritike liberalnega krila njegove volilne koalicije. Sodijo, da je rova vlada preveč konservativna, da bi vzbudila upe v obnovo in reforme. Mnogi sodijo, da izbira ministrov ni v skladu z načeli, ki jih je bil novi predsednik razglasil v volilni kampanji, in da podira prejšnje upe, da bo nova vlada vodila politiko narodne osamosvojitve in socialnega razvoja.

—«»—

Ben Gurion odstopil

TEL AVIV, 31. — Predsednik izraelske vlade Ben Gurion je danes odstopil. Bil je tudi minister za obrambo. Ben Gurion, ki ima 74 let, je odstopil zaradi spora, ki je nastal v njegovi stranki «Mapai» v zvezi z zadevo Lavon. Odstopil je iz protesta, ker njegova stranka ni sprejela zahteve, naj bo bivši minister za obrambo Lavon odstavljen z mesta glavnega tajnika izraelske zveze dela.

—«»—

V Avstriji aretiran vojni zločinec

SALZBURG, 31. — Avstrijska policija je aretirala danes v Salzburgu bivšega častnika SS Hermanna Hoefleja, ki je obtožen pokola Židov. Hoefle je drugi Avstrijec, ki so ga aretirali v zadnjih tednih s to obtožbo. 20. januarja so aretirali sodelavca Adolpha Eichmanna, Franza Novaka. Hoefle je obtožen, da je imel veliko vlogo pri pobijanju Židov na Poljskem.

—«»—

Laos in ZDA

NEW YORK, 31. — Glavni tajnik OZN Hammarskjoeld je začasno poveril finskemu poslaniku Tuomioji nalogo, da koordinira dejavnost OZN v Laosu.

Predsednik centralnega odbora stranke Neo Lao Haksat princ Sufanuvong je poslal britanskemu in sovjetskemu zunanjemu ministru pismo, s katerim zahteva sklicanje mednarodne konference, kakršna je bila leta 1954 v Ženevi. Princ zavrača nedavni predlog za obnovitev mednarodne nadzorstvene komisije, ki naj bi jo akreditirali pri kralju, ter predlog, naj bi poslali v Laos skupino opazovalcev, ki bi pripadala SEATO.

Predstavnik upornške vlade minister Abai je včeraj izjavil, da nima uradnih dokazov o severnovietnamski intervenciji v Laosu. Priznal je, da spadajo delno v propagando dosedanje trditve upornške vlade, da je sedem bataljonov Severnega Vietnama izvršilo invazijo Laosa.

To priznanje je spravilo ameriške uradne kroge v zadrego. Hkrati pa je pojasnilo ozadje nove smeri ameriške politike do laoške krize. Značilna je napoved ZDA, da se bodo vrnile k stališču, naj Laos postane nevtralna država.

Konferenca v Leopoldvillu doživlja popoln neuspeh

Delegati so se večkrat stepli - Minister leopoldvillske pokrajinske vlade poziva Kasavubuja, naj izpusti Lumumbe, in obsoja ravnanje poveljstva OZN

LEOPOLDVILLE, 31. — Predstavnik OZN v Elizabethvillu je sporočil, da so Combejeva letala, ki jih je dobil od Belgijcev, bombardirala včeraj dve vasi v bližini Manona. Pri tem je bila ena oseba ubita, več pa je bilo ranjenih. Predstavnik OZN je včeraj odločno protestiral pri Combeju zaradi tega bombardiranja.

Glede konference «pri okrogli mizi», ki zaseda v dvorani restorana «Zoološki vrt» v Leopoldvillu, poročajo, da doživlja konferenca popoln neuspeh. Zanjo se zanima malo kateri časnikar. Včeraj je na konferenci prišlo do pretepa. Dve skupini udeležencev iz severnega dela Ekvatorialne pokrajine sta se hudo spopadli glede vprašanja, ali naj bo delegacija kot celotna edinica, ali pa razdeljena na dva dela. Celo poročilo uradne Mobutujeve agencije pravi: «Živahna diskusija se je spremenila v pretep, med katerim sta bila dva poslanca pretepena in izključena iz delegacije severne Ekvatorialne pokrajine.»

Predpoldne je tudi prišlo do spopada med delegati severnega in južnega dela te pokrajine. Severnjaki so zahtevali, naj bodo zastopani z enakim številom delegatov kakor južnjaki in so postavili ultimat: če se njihova zahteva ne sprejme, bodo zapustili konferenco.

V Rimu je te dni minister za javna dela in za komunikacije leopodvillske pokrajinske vlade Pierre Mambele. Na tiskovni konferenci je minister izrekel zaupanje v sposobnost kongoškega ljudstva, da se bo dvignilo iz zmede in iz sedanjega trpljenja, seveda «če bo naslo pogum, da to stori z lastnimi silami ter krene na pot narodne sprave, miru in prijateljstva med njegovima velikima voditeljema, ki sta ministrski predsednik Lumumba in predsednik Kasavubu». Mambele je pozval Kasavubuja, naj odredi izpustitev Lumumbe, «človeka, ki še vedno uživa zaupanje dveh tretjin parlamenta in večine ljudstva, voditelja, ki ljubi svojo domovino, in katerega sloves so zatemnila nesoglasja in predsodki v burnih urah, ki so sledile kratkj jasni zarji kongoške neodvisnosti». Mambele je poudaril, da, če bi ta sprava vrnila Lumumbi oblast, bi ta bil dober državnik v okviru zakonov in ustanov, ki jih bo ustava določila, ko jo bo skupščina lahko odobrila. Dodal je, da bi se moral Lumumba udeležiti konference pri okrogli mizi, in je pripomnil, da sile OZN ne izpolnjujejo v celoti svoje naloge, ki je v vzdrževanju reda in tudi v preprečitvi samovoljnih aretacij političnih voditeljev. Na koncu je ponovno pozval na enotnost Konga, katerega notranja razcepljenost ni trajna, ker je ne potrjujejo ustavne spremembe. Spori bodo lahko poravnani, če se bodo znali politiki sporazumeti.

—«»—

Poziv OZN proti diskriminaciji

NEW YORK, 31. — Pododbor za preprečitev rasne diskriminacije, ki je sestavni del odbora OZN za človeške pravice, je pozval skupščino OZN, naj pozove vse vlade, da prenehajo z rasno, narodnostno in versko diskriminacijo na vsem svetu. V posebni resoluciji poudarja pododbor, da bi morale vse vlade po potrebi odobriti zakonodajne ukrepe proti diskriminaciji.

Avstrijski delegat v OZN Matsch je predložil v pododboru resolucijo, s katero poziva tajnika OZN, naj zbere besedila mednarodnih dokumentov, ki so sedaj v veljavi in ki določajo posebne ukrepe za zaščito etničnih, verskih ali jezikovnih manjšin, ter naj predloži to dokumentacijo skupno z analizo teh posebnih ukrepov pododboru na prihodnjem zasedanju.

Avstrijska resolucija je bila po predhodnih popravkih sprejeta s sedmimi glasovi in petimi vzdržanimi. Spremembo je predlagal avstrijski delegat sam, ko je videl, da večina resoluciji nasprotuje. Avstrijski delegat je črtal iz uvoda resolucije poziv pododboru, naj začne proučevanje vprašanja zaščite manjšin. V spremenjeni obliki poziva resolucija tajnika OZN, naj zbere tekste mednarodnih pogodb o vprašanju manjšin, tako da je resolucija praktično zgubila smisel.

—«»—

Eyskens napovedal razpust parlamenta

BRUSELJ, 31. — Predsednik belgijske vlade Eyskens je izjavil na seji krščansko-socialne stranke, da vlada sprejema zahtevo strank o razpustitvi parlamenta. Vendar pa ni bil določen še datum ne za razpustitev parlamenta, ne za nove volitve. Parlament bodo lahko razpustili šele, ko bo senat izglasoval «enotni zakon» in ko bodo objavljeni prvi dekreti za izvajanje tega zakona.

Svet bruseljske socialistične federacije je objavil izjavo, s katero z zadovoljstvom pozdravlja povratek Spaaka, ki «pred važnimi volitvami spet prevzema svoje mesto v socialistični borbi».

Opica v vesolje in nazaj Vohunski satelit «Samos»

Opica se je vrnila živa in zdrava - Poizkus ni v celoti uspel - Vohunski satelit bo lahko slikal kateri koli del Zemlje

CAPE CANAVERAL, 31. — Ameriški znanstveniki so izstrelili danes z raketo «Redstone» v vesolje šimpanza, ki se je nato vrnil živ in zdrav. Opica je bila zaprta v posebni kabini. Raketa je letela 640 km daleč. Kabina je nato padla v morje in so jo zvečer potegnili na neko ladjo. Opica je živa in pri dobrem zdravju.

Kabina, ki je dolga približno 3 metre, je padla približno 676 km od Cape Canaverala, namesto 464, kakor so predvidevali. Opica je bila v kabini «Mercury», ki je enaka kabini, s katero bi moral poleteti v vesolje človek.

Če bi šlo vse po predvidevanjih, bi morali kabino dvignito iz morja že 30 ali 45 minut po izstrelitvi, a so jo našli mnogo pozneje.

Opica tehta 16 kilogramov in pol in je stara nekaj nad tri leta. Visoka je 90 cm. Na notranjo raketo so pritrdili tudi silno kamero, ki je filmala večino vesoljskega poleta. Do sedaj so sporočili, da je raketa letela 64 km više, kakor so predvidevali, 225 km bolj daleč in 1600 km na uro hitreje, kakor so predvidevali.

Kabino, v kateri je bil šimpanz, so po nekaj urah dvignili iz morja na ameriško ladjo «Donner». Ko so jo odprli, je bila žival živa in pri dobrem zdravju. Sedaj bodo opili so ji ime «Ham».

Iz Point Arguella v Kaliforniji so izstrelili danes vohunski satelit vrste «Samos».

Ameriško letalstvo je zvečer sporočilo, da je satelit «Samos II» stopil na tir okoli Zemlje. Satelit «Samos II» je opremljen s fotografskimi aparati. Ob izstrelitvi je bilo deževno in oblačno. Opazovalci niso mogli slediti letenju rakete, ki je takoj izginila med oblaki.

Fotografski aparati na satelitu

Ameriški znanstveniki so izstrelili danes z raketo «Redstone» v vesolje šimpanza, ki se je nato vrnil živ in zdrav. Opica je bila zaprta v posebni kabini. Raketa je letela 640 km daleč. Kabina je nato padla v morje in so jo zvečer potegnili na neko ladjo. Opica je živa in pri dobrem zdravju.

Kabina, ki je dolga približno 3 metre, je padla približno 676 km od Cape Canaverala, namesto 464, kakor so predvidevali. Opica je bila v kabini «Mercury», ki je enaka kabini, s katero bi moral poleteti v vesolje človek.

Če bi šlo vse po predvidevanjih, bi morali kabino dvignito iz morja že 30 ali 45 minut po izstrelitvi, a so jo našli mnogo pozneje.

Opica tehta 16 kilogramov in pol in je stara nekaj nad tri leta. Visoka je 90 cm. Na notranjo raketo so pritrdili tudi silno kamero, ki je filmala večino vesoljskega poleta. Do sedaj so sporočili, da je raketa letela 64 km više, kakor so predvidevali, 225 km bolj daleč in 1600 km na uro hitreje, kakor so predvidevali.

Kabino, v kateri je bil šimpanz, so po nekaj urah dvignili iz morja na ameriško ladjo «Donner». Ko so jo odprli, je bila žival živa in pri dobrem zdravju. Sedaj bodo opili so ji ime «Ham».

Iz Point Arguella v Kaliforniji so izstrelili danes vohunski satelit vrste «Samos».

Ameriško letalstvo je zvečer sporočilo, da je satelit «Samos II» stopil na tir okoli Zemlje. Satelit «Samos II» je opremljen s fotografskimi aparati. Ob izstrelitvi je bilo deževno in oblačno. Opazovalci niso mogli slediti letenju rakete, ki je takoj izginila med oblaki.

Fotografski aparati na satelitu lahko fotografirajo katero koli točko Zemlje. Ameriško letalstvo poudarja, da gre za poizkus, ki naj ugotovi dobro delovanje aparatov na satelitu. Prvi satelit «Samos» so izstrelili 11. oktobra lani, toda poizkus ni uspel.

Nosilna raketa «Samos II» ima dve stopnji. Prva stopnja je medcelinska balistična raketa «Atlas D», druga stopnja pa raketa «Agena A». Celotna druga stopnja, ki je dolga 7 metrov in vsebuje fotografske aparate v glavi, je postala satelit.

—«»—

Spaak odstopil

PARIZ, 31. V NATO so danes uradno sporočili, da je glavni tajnik Spaak sporočil v svojem uradu 15 poslanikom držav članic NATO, da zapušča mesto glavnega tajnika. Spaak se želi vrniti v Belgijo in znova delovati v tamkajšnjem političnem življenju. NATO bo zapustil v začetku marca.

Marca bodo v Belgiji splošne volitve in belgijski socialisti upajo, da bo Spaakov povratek prispeval k novi vitalnosti stranke.

Najbolj vztrajno se kot Spaakov naslednjik omenja norveški zunanji minister Lange, ki baje velja za voditelja tako imenovanega «levega krila» NATO, kateremu je Spaak že od začetka kongoške krize očital, da ne upošteva v zadostni meri politične solidarnosti med člani NATO.

—«»—

LONDON, 31. — Zvedelo se je, da je Velika Britanija dobavila Izraelu večjo količino vojnega materiala in med tem tudi 14 tankov vrste «Centurion».

Skupščina LRS odobrila program perspektivnega razvoja 1961-65

Ustanovitev visoke šole za politične vede

LJUBLJANA, 31. — Republiška skupščina Slovenije je končala danes svoje dvodnevno zasedanje, na katerem je med drugim sprejela program perspektivnega razvoja za dobo 1961-65, družbeni načrt in proračun za leto 1961, zakon o spremembah in dopolnitvah zakonov o *«Skladu Borisa Kidriča»*, zakon o prosvetno-pedagoški službi, zakon o ustanovitvi visoke šole za politične vede in zakon o ustanovitvi republiškega sveta za strokovno izobrazbo.

V resoluciji o programu perspektivnega razvoja priporoča skupščina Slovenije obč

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6.5, najnižja 4 stopinje, zračni tlak 1016.5 pada, veter 4 km jugovzhodnik, vlage 92 odst., nebo pooblačeno, morje mirno, padavine 0.3 mm, temperatura morja 9.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 1. februarja Ignac
Sonce vzide ob 7.28 in zatone ob 17.10. Dolžina dneva 9.42. Luna vzide ob 18.04 in zatone ob 7.3
Jutri, ČETRTEK, 2. februarja Svečnica

Razgovor s predsednikom Slovenskega gospodarskega združenja

SGZ je stanovska organizacija ki ščiti interese svojih članov

Predsednik S. Švagelj je odločno odbil in ovrgel vsa podtikanja na račun združenja, ki ima nesporno zakonsko pravico do zastopstva v komisiji za bolniško zavarovanje trgovcev

Zglasili smo se pri predsedniku Slovenskega gospodarskega združenja Stanislavu Švaglju in ga naprosili za nekatera pojasnila v zvezi s pokrajinsko komisijo za bolniško blagajno za trgovce.

Takoj uvodoma je predsednik podčrtal škodo, ki jo občutijo zaradi nedelovanja komisije vsi upravičenci in to seveda tudi člani združenj (Federcommercio in Associazione commercianti al dettaglio), katerih zastopniki so s svojim neutemeljenim posegom preprečili delovanje omenjene komisije.

Na vprašanje, kaj misli o prizivu, ki so ga vložili zastopniki dveh omenjenih združenj proti imenovanju zastopnika Slovenskega gospodarskega združenja v omenjeno komisijo, je predsednik odgovoril:

Priziv bi moral temeljiti, kot je znano, le na čl. 5 zakona o bolniški blagajni za trgovce, ki pod črko a) določa, da imenuje prefekt šest članov v pokrajinsko komisijo bolniške blagajne po predhodnem posvetu z najbolj reprezentativnimi pokrajinskimi trgovskimi združenji. In vendar ni tako: priziv posveča le malo pažnje pravni strani zadeve, očitno vsled pomanjkanja pravnih argumentov, in ponavlja več ali manj članke tukajšnjega časopisja, ki so polni raznih podtikanj na račun Slovenskega gospodarskega združenja. Zato se bom dotaknil najprej, in le mimogrede te, nepravne strani omenjenega priziva. Zaman oni tu navajal, da ne more nihče osporavati našemu združenju (pa čeprav bi to hotela «edina reprezentativna trgovska organizacija» kot to trdi Federcommercio), da ne zastopa koristi svojih preko 100 članov, od katerih jih ima nad 500 pravico do vpisa v bolniško blagajno. Poleg tega naj dodam, da se združenja poslužuje v zaščito svojih koristi še mnogo drugih oseb in ustanov.

Na vprašanje glede očitkov, da združenje ni stanovska organizacija trgovcev, da nima pokrajinskega značaja in da ne zastopa interesiranih kategorij, ki imajo pravico do bolniške blagajne, je predsednik odgovoril:

Glede značaja in ciljev združenja, je obče znano, da je bilo združenje ustanovljeno že leta 1947 in da si je že tedaj na ustanovnem občnem zboru zastavilo nalogo, da zastopa in ščiti koristi včlanjenih kategorij. O tem seveda jasno govorijo tudi pravila. Združenje je bilo takoj ob ustanovitvi uradno priznano. Združenje ima več sekcij, ki zastopajo razne gospodarske dejavnosti, razen seveda poljedelcev, za katere skrbijo njih priznane stanovske ustanove in je bilo torej imenovanje predstavnika združenja v pokrajinsko komisijo kot predstavnika prizadetih sekcij popolnoma v skladu z zakonom. Glede pokrajinskega značaja pa je treba poudariti, da ima združenje svoje člane v vseh šestih občinah tržaške pokrajine, medtem ko bi bilo treba morda postaviti vprašanje pokrajinskega značaja podpisnikov priziva, če so glede tega njih združenja tako v redu kot je SGZ. Združenje torej ni nekaka «trgovinska zbornica» saj v njem ni poljedelcev, kot to trdi omenjeni priziv, še manj pa seveda «camera ombra» ali «altare nazionale», temveč stanovska, zakonita organizacija, ki mora po svojem ustroju in namenih ščititi stanovske koristi svojih članov.

Kaj pa pravite, predsednik, glede trditve, da združenje ni kvalificirana stanovska organizacija, ker je do sedaj urad ze delo ni poval, ko je šlo za sindikalne spore?

Vprašanje je postavljeno na napačen naslov in bi morali odgovoriti predstavniki oblasti, zakaj združenje do sedaj ni bilo nikjer zastopano in to kljub številnim vlogam za pravično zastopstvo v ustreznih organizmih.

Na vprašanje, kako torej, da se omenjeni združenji spodtikata ob imenovanje zastopnika Slovenskega gospodarskega združenja v komisijo, ko je jasno, da ima združenje vse pogoje in značilnosti, ki jih zakon zahteva, je predsednik združenja odgovoril:

Na to vprašanje odgovarjajo že sama podtikanja v prizivu. Z druge strani pa sami dobro veste, da hodijo tu pri nas nekateri še vedno radi po stari uhojeni poti, ko očitajo slovenski ustanovi, če si le drzne nastopiti v obrambo koristi svojih članov — pa čeprav po zakoniti poti — da uganja politiko in da ni demokratična. Tako se še vedno ponavlja, a vedno resnična, basen o volku in jagnjetu: nekdo se pritožuje, da se mu godi krivica, le pod pretvezo, da bi jo lahko on sam nemoteno delal drugim. Vendar zakon je zakon, in ne ščiti tega ali onega, ampak vse državljane, pa tudi če gre za državljane slovenske narodnosti.

Na vprašanje, ali je bil prizadet kak drugi rojak slovenske narodnosti zaradi imenovanja zastopnika Slovenskega gospodarskega združenja v komisijo, je predsednik odgovoril:

Pri vsej zadevi je vsekakor najbolj smešno, da skušajo nekateri gospodje dajati vodstvu združenja nauke o pravilnem vedenju. Tu mislim zlasti na trditev, da je bila storjena z imenovanjem zastopnika Slovenskega gospodarskega združenja zlasti dvojna krivica nekemu slovenskemu rojaku, ki je pa tudi naš član. Navedel bom le golo dejstva, ki ne potrebujejo nobenega komentarja. Eno izmed združenj, ki je vložilo priziv, je že 10.12.1960 poslalo na prefekturo vlogo in predlagalo osemnajst imen za člane omenjene komisije. Vse zaman bi iskali v seznamu kako slovensko ime. Kasneje, in sicer 16.12.1960, po razgovorih — poudarjam — ki jih je o zadevi imelo z oblastmi vodstvo Slovenskega gospodarskega združenja, je Federcommercio poslalo drugo vlogo prefekturi in v njej zadnje, osemnajsto ime člana italijanske narodnosti, zamenjalo z imenom našega člana, ki pa o zadevi ni ničesar vedel. Ko mu je nato, po preteku več kot meseca dni po vložitvi predloga, predsednik omenjenega združenja ustno sporočil, da ga je združenje predlagalo v pokrajinsko komisijo, se je, upravičeno, zahvalil za izkazano pozornost z obrazložitvijo, da odklanja tako čast, zlasti še zaradi dogodkov, ki so sledili prvemu sklicanju pokrajinske komisije na sedežu trgovinske zbornice.

Na vprašanje, da bi navedel še kaj o pravni strani vprašanja, je predsednik odgovoril:

Glede pravne strani vprašanja bom navedel mnenje našega pravnega svetovalca, ki pravi, da bi komisija, po določbah upravnega prava, morala začeti takoj svoje delovanje po znanem načelu «solve et repete» (plačaj in se pritoži), ne glede na priziv, ki je bil vložen. Po določbah upravnega prava, ki urejajo izvršljivost upravnih aktov, je namreč vsak upravni akt zakonit, dokler ga ne prekliče drugi akt, ali ga proglasi za nezakonitega. Toliko bolj pa bi morala komisija, kljub prizivu, delovati, ker gre tu za splošne koristi številnih prizadetih državljanov. Ne moremo razumeti, kako more početje nekaterih posameznikov preprečiti izvrševanje upravnega akta, ki ima vse zakonske pogoje.

Glede vprašanja pristojnosti je treba ugotoviti, da vladni generalni komisar ni navaden prefekt, in bi bilo treba kvečjemu vložiti za-to priziv proti njegovim odločbam, po členu 5 odloka z dne 24.11.1954 štev. 36 vladnega generalnega komisariata, na predsednika republike (izredni priziv) ali pa na Državni svet.

To so, kakor vidite, utemeljeni razlogi, ki dajejo prav Slovenskemu gospodarskemu združenju, ko zahteva, naj se zakon dosledno spoštuje in izvaja. Zato ponavljam, da stoji vodstvo Slovenskega gospodarskega združenja na stališču, da mora komisija začeti takoj svoje delovanje v korist številnih upravičencev.

V pismu poslancu KD Bologni

Izjava ministra Segnija o priznanju visokošolskih diplom

Tržaški poslanec Krščanske demokracije Giacomo Bologna je poslal svoj čas zunanjemu ministru Segniju pismo, v katerem mu je orisal stališče istrskega CLN do nekaterih vprašanj. Sedaj mu je minister Segni odgovoril in v svojem odgovoru predvsem pojasnil, da predvideva kulturni sporazum, ki so ga podpisali ob obisku zunanjega ministra FL RJ Popoviča v Rimu, obveznost, da proučijo pogoje za medsebojno priznanje diplom, ki so jih izdale univerze in druge visoke šole, in sicer zato, da sklenejo poseben sporazum o tem.

Segnijev odgovor se tiče tudi vprašanj ureditve opcij, prenosa dinarjev, ki so jih položili istrski izseljenci pri Narodni banki itd. Minister Segni pravi nadalje v svojem pismu, da se bodo na podlagi podpisanega sporazuma kulturne izmenjave med Reko in Italijo povečale ter da je posvečena še posebna pažnja manjšinskim šolam na obeh področjih.

—«»—

Zanimivo predavanje o Joyceovem «Ulyssesu»

Sinoči je ameriški pisatelj in literarni kritik prof. Richard Ellmann v kulturno-umetniškem krožku na pobudo krožka in ustanove USIS predaval o romanu Jamesa Joycea «Ulysses».

Predavatelj je najprej omenil pisateljevo bivanje v Trstu ter prijateljstvo, ki ga je vezalo s Svevom, Bencom in številnimi njegovimi učenci ter dejal, da je začel pisati «Ulyssesa» leta 1914 v našem mestu, ga nadaljeval v Zuerichu ter končal v Parizu. Zamisel pa se mu je porodila mnogo prej v Dublinu.

Zatem je orisal glavne osebe romana, to je Mr. Leopolda Blooma, njegovo ženo in zvestega prijatelja Dedalusa ter odnose med njimi. Primerjal jih je tudi s Homerjevimi junaki, ki so zmagali fizično, medtem ko so dosegli Joyceovi junaki duševno zmago. Delo je simbol prijateljstva in človeške topline nasproti sebičnosti, kar se kaže zlasti v odnosih med Mr. Bloomom in Dedalusom, kar je poudaril predavatelj po globoki analizi prvin romana in oseb.

Kot je znano, je izšel pred nekaj meseci po 40 letih tudi italijanski prevod te knjige, medtem ko je izšel francoski prevod kmalu po objavi angleškega originala. Knjiga, ki je skoraj nepredvljiva, spada sedaj med največja dela sodobne književnosti, čeprav so mnenja o njej deljena.

Prof. Ellmann je natančen poznavalec pisatelja in njegovega dela ter je pred kratkim izdal tudi knjigo o njem. Njegovemu predavanju je številno občinstvo pazljivo sledilo in ga na koncu nagradilo s ploskanjem.

—«»—

Tatovi na delu

Kakor kaže, so se malopridneži, ki kradejo avtomate izpred javnih lokalov, spet lotili svojega dela. Tako je 53-letna Maria Susanni iz Ulice Raffineria 3 prijavila policiji, da so neznanci ponoči ukradli avtomat za bonbone «Motta» izpred njene trafike v Ulici Slataper.

V Ul. Madonnina 9 pa so neznanci ponoči ukradli izpred bara Nino avtomat za zvečilni gumi. Tatvino je prijavil lastnik bara Antonio Romanelli iz Ul. Corridoni 21.

Tudi avtomobilske miši ne mirujejo, čeprav je policija pred kratkim odkrila skupine mladoletnikov, ki so kradli motorna vozila in razne stvari iz avtomobilov. Neznanci so ponoči ukradli lambreto, ki jo je parkiral na ulici blizu svojega doma Calogero Mirasola iz Ul. Bellosguardo št. 1. Na Trgu Oberdan pa so neznanci ponoči ukradli razne fotografske pritikline in nalivno pero iz avtomobila, ki ga je tam parkiral Willy Baruch iz Milana. Prijavil je tatvino policiji in izjavil, da znaša škoda skupno 30.000 lir.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 1. februarja ob 20. uri **v Sežani,**
jutri, 2. februarja ob 20. uri **v Izoli,**
v petek, 3. februarja ob 20. uri **v Kopru**

ALEJANDRO CASONA

DREVESA UMIRAJO STOJE

* * *

V nedeljo, 5. februarja ob 19.30 v Drami v **Mariboru**
in v ponedeljek, 6. februarja ob 19.30 v Drami **v Ljubljani**

EUGENE JONESCO

STOLI

Planinski večer SPDT

Danes 1. februarja ob 20.30 priredi SPDT v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 svoj planinski večer s predvajanjem barvnih filmov Aljoše Žerjala s potovanja po Grškem. Sledila bo družabna predpustna zabava za naše zveste planince.

IZLETI

Smučarski izlet SPD v Trstu v Crni vrh

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo 5. februarja smučarski izlet v Crni vrh. Informacije in vpisovanje v Ulici Geppa 9-II. nadstropje v dnevnih urah. Snežne razmere so ugodne, 40 cm snega prši ca, 2 stopinji pod ničlo.

—«»—

Nezgoda na delu

Pri gradnji novega železniškega predora se je včeraj spet pripetila nesreča na delu. Tokrat se je ponesrečil 30-letni Renato Trubian iz Miramarskega drevoreda 83. Na delavca je padel material, ki se je zrušil z oboka. Trubian se je pobil po desni rami, ki si jo je verjetno tudi nalomil. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na I. kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral od 10. do 30. dni.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

LEPSI OD OSTALIH PLESOV BO TRETJI

Lila ples

ki bo 4. februarja 1961 v dvorani na stadionu «Prvi maj» ob 21.30 in bo ostal starim in mladim v prijetnem spominu!

Igral bo orkester Nardin

Vstop izključno z vabilom

Rezerviranje miz od četrtka 2. februarja dalje od 19. do 21. ure na sedežu PD «I. Cankar», Ulica Montecchi št. 6/III.

KONCERTI

V petek ob 21. uri bo zadnji koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra v Avditoriju po ljudskih cenah. Dirigiral bo Julius Karr Bertoli, solistka pa bo pianistka Bice Antonioni.

Spored:

Alderighi: «Poklon». (Prva izvedba v Trstu).

Chausson: «Poem» op. 25.

Ravel: «Tzigane». Koncertna rapsodija za violino in orkester.

Boccherini: Simfonia. (Prva izvedba v Trstu).

Menotti: «Sebastian». Baletna suita. (Prva izvedba v Trstu).

Prodaja vstopnic pri Centralni blagajni — Galleria Protti.

MALI OGLASI

ISCEM VAJENCA 14 do 17 let — Trgovina Jestvin, Birsa, Ul. Pascoli 32.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, dne 1. februarja z začetkom ob 19.30 uri film Metro

Obrekovalci

(I diffamatori)

Igra VAN JOHNSON

GLEDALIŠČA

VERDI

Komična skupina Ma... ponovi dnaes ob 21. uri «Okna na Pad» Alfreda T... nija v priredbi Erminia M... ria. Poleg Macaria nast... Carlo Campanini, Angela ... va, Wilma Casagrande, C... Battarini in drugi.

KINO

Fenice 15.30 «Suzana, ag... deklet na telefonski poziv... dy Holliday. Dean Martin, ... trocolor.
Excelsior 15.00 «Noč», Ma... Mastroianni, Jeanne Mor... Monica Vitti. Prepovedano ... dni.
Filodrammatico 16.00 «Ta, ... zen ob meji sveta». Prepo... no mladini.
Grattacielo 16.00 «Velika ... da», eastmancolor. Najv... predstava sveta.
Arcobaleno 16.00 «Stremuhi... mladini prepovedano.
Supercinema 16.00 «Garson... Raf Vallone, Eleonora ... Drago. Prepovedano mladi...
Alabarda 15.30 «Prehod R... Nagrajen v Benetkah. Pr... vedano mladini.
Aurora 16.30 «Veliki plen».
Capitol 16.30 «Ženske brez ... ških», Mammie Van Doren ... Paul Anka.
Garibaldi 16.00 «Sindikat gr... Mammie Van Doren. Prep... dano mladini.
Cristallo 16.00 «Lepa, prij... nedolžna išče se», Tony ... kins.
Impero 16.00 «Delfini». Prep... dano mladini.
Italia 15.30 «Prehod Renas ... grajen v Benetkah. Prepo... no mladini.
Massimo 16.00 «Pleme vampi... A. Wolter, A. Salazar. Pr... vedano mladini.
Moderno 15.30 «Rimske poč... Gregory Peck, Audrey ... burn.
Astra 16.00 «Crni Orfej».
Astoria 16.00 «Valencia», ... color. Poje in igra Sarita ... tiel.
Vittorio Veneto 15.30 «Pod ... čim soncem», technicolor, ... Delon. Prepovedano mladi...
Marconi 16.00 «Prelomljena ... zda», Howard Deriff, Lita ... ron.
Ideale 16.00 «Pod desetimi ... vami», Van Heflin.
Savona 16.00 «Absalon, bomb... ženske», B. Berslaw, M. ... win.
Odeon 16.00 «Seksualni vamp... Magoli Noel, Robert Hose...

RAZNA OBVESTILA

Prosvetno društvo «Igo ... den» v Nabrežini vabi Nabre... ce in okoličane na prečk... zabavo s plesom, ki bo v ... 4. februarja t.l. ob 21. uri v ... rani prosvetnega društva v ... brežini. Igral bo orkester ... prigrizek in pijačo poskrb...

Sindikalna kronika

Šestnajst dni stavke delavcev podjetja AFA

Danes sestanek s predstavniki Tržaškega arzenala - Proti nameravanim odpustitvam v ladjedelnici Sv. Justa

Danes bo na uradu za delo sestanek med sindikalnimi predstavniki in predstavniki Tržaškega arzenala. Do tega sestanka je prišlo na zahtevo sindikatov, ker so se prej razbila pogajanja o zahtevah uslužbencev Arzenala, ki bi hoteli, da se jim poviša odstotek nagrade za opravljeno delo in prispevek za zdravju nevarno delo.

* * *

Včeraj je bil na sedežu združenja industrijcev sestanek med sindikalnimi predstavniki in lastnikom ladjedelnice Sv. Justa, ki vztraja, da je treba odpustiti 30 delavcev in tri uradnike. Sindikalni predstavniki pa so se tej zahtevi uprli na osnovi stališča, ki ga je sprejela skupščina delavcev, ki so se sestali v ponedeljek. Delavci namreč ugotavljajo, da ima podjetje sedaj dovolj naročil, da lahko izkoristi v proizvodnji vso delovno silo. Sedaj namreč v ladjedelnici dokončujejo gradnjo ribiške ladje, popravljajo ponton in preurejajo manjšo ladjo.

Delodajalec ni odgovoril na te ugotovitve delavcev, pač pa je vztrajal na odpustih, ki naj bi bili potrebni zaradi gospodarsko-finančnega stanja podjetja. Kljub temu, da je že zapadlo razdobje, ki je po delovni pogodbi predvideno za postopek o odpustih, so se dogovorili, da bodo o zadevi ponovno razpravljali na uradu za delo.

* * *

Tudi včeraj se je nadaljevala stavka v podjetju AFA, ki traja že šestnajst dni. Obe sindikalni organizaciji sta pozvali vse delavce, da priskočijo stavkajočim v njih trdi borbi na pomoč in da naj se v njih korist prične nabiranje prostovoljnih prispevkov. V kolikor bi postalo potrebno, bodo podobni poziv naredili tudi za delavce podjetja SAI FAC, ki so pričeli stavkati pretekli petek. V obeh podjetjih drugače ni nič novega in so se delavci zbrali včeraj na skupščinah, na katerih so potrdili odločnost za nadaljnjo borbo.

—«»—

Vidalijevo vprašanje o omejitvah INADEL

Poslanec KPI Vittorio Vidali je naslovil na ministra za delo in socialno skrbstvo ter na ministra za zdravstvo vprašanje, ali bosta kaj storila, da zavarovalni zavod krajevnih uslužbencev INADEL prekliče zelo resne in hude omejitve zdravstvenih uslug zavarovancem. Te omejitve so začele veljati s prvim januarjem in so zlasti hudo prizadele pridobljene pravice uslužbencev krajevnih ustanov v Trstu. Po drugi strani pa žalijo omejitve tudi poklicno čast zdravnikov tega zavarovalnega zavoda.

Za eno točko povišana draginjska doklada

Na osnovi računov, ki jih je naredila vsedržavna komisija za indeks življenjskih stroškov pri centralnem statističnem uradu, je dosegel indeks za tromesečno razdobje november 1960-januar 1961 108.82 in zaokrožen 109, medtem ko je znašal v prejšnjem tromesečju 108.

Po obstoječih sporazumih o gibanju draginjske doklade se za eno točko poviša draginjska doklada za uslužbence industrije in trgovine, in to s 1. februarjem letošnjega leta.

—«»—

Seja obč. odbora

Sinoči se je tržaški občinski odbor sestal na redni tedenski seji ter obravnaval številna upravna vprašanja. Med drugim je bilo na dnevnem redu razpravljanje o gradnji nove šole na Čarboli ter o občinskem proračunu za leto 1961.

Dražbe na vladnem komisariatu

Dodelitev javnih del za 136 milijonov lir

Sedaj pridejo na vrsto za «vrtanje» ulic Bernini, Bosco in Vittoria ter trgov Sansovino in Vico

Na deželnem skrbništvu javnih del vladnega generalnega komisariata je bilo predvčerajšnjim osem zasebnih dražb za dodelitev raznih javnih del. Dela so dodelili raznim podjetjem. Società Immobiliare Veneta iz Trsta bo popravila cestišča in kanalizacijo na trgih Vico in Sansovino ter v ulicah Bernini, Vittoria in Bosco za skupno 54.930.000 lir. Podjetju Pippa iz Trsta so dodelili delo za pokritje 17 premičnih ploščad za železniške vozove v pristanišču za 18 milijonov 770.000 lir. Gradbeno podjetje Giovanni Cramer iz Trsta bo sezidalo novo osnovno šolo v ribiškem naselju v Štivanu za 26.110.416 lir. Gradbenemu podjetju CSPS iz Trsta so dodelili polaganje vroče bituminozne plasti na državni cesti št. 202 («Tržaška») za 16.630.000 lir.

Podjetje Alfredo Viviani bo uredilo notranje ceste v ribiškem naselju v Štivanu za 6 milijonov 351.600 lir. Podjetje CESIA iz Trsta bo popravilo cesto v Ricmanjih, to je na odseku ceste Domio-Ricmanje, za 5.473.000 lir. Podjetju Viviani so dodelili tudi gradnjo novega dela ceste med bivšo vojaško cesto Boljunec-Prebeneg in novim županstvom v dolinski občini za 3.420.000 lir. Končno bo podjetje Silvio Brun iz Tržiča opravilo popravljalna dela v vojašnici «Duca d'Aosta» v Trstu.

—«»—

Umestitev vodstva industrijskega pristanišča

V tržaški trgovinski zbornici so včeraj umestili novi vodstveni svet ustanove tržaškega industrijskega pristanišča. Predsednik odv. Bruno Forti je pozdravil svetnike, ki so bili imenovani prvič, ter je orisal delovanje industrijskega pristanišča v prvih desetih letih njegovega obstoja, zlasti pa delovanje zadnjega sveta. Zatem je nakazal načrt bodočega dela sporazumno s smotri ustanove ter v interesu tržaškega gospodarstva. Pri glasovanju so ponovno izvolili za podpredsednika inž. Raimonda Visintina, nakar so imenovali izvršni odbor, ki je sestavljen takole: predsednik odv. Bruno Forti, popredsednik inž. Visintin, člani dr. Eugenio Zicari, odv. Manlio Cecovini in inž. Plinio Stuparich.

V vodstvenem svetu so še naslednji člani, ki zastopajo sledeče ustanove: inž. Pietro Rinetti ravnateljstvo javnih del, dr. Paolo Bernes ravnateljstvo za računovodstvo, dr. Luigi Augelli ravnateljstvo za delo in socialno skrbstvo, dr. Stefano Addobbati za ravnateljstvo industrije in trgovine, dr. Francesco Reale finančno skrbništvo, inž. Ettore Mocellini skrbništvo javnih del, dr. Mario Contri državne železnice, kap. Vezio Ascoli pristaniško poveljstvo, inž. Ivo Schiavon pokrajino, dr. Rodolfo Bernardi Javna skladišča, kap. Guido Cosulich brodarje, dr. Nino Zannini Združenje industrijcev, inž. Giacomo Priolo tehnični urad, dr. Giuseppe Trivellato oddelek za ceste, inž. Bruno Umani Združenje malih industrijcev, inž. Enrico Vitolo inšpektorat civilne motorizacije.

Kot doslej pa je bila zopet izvršena diskriminacija v škodo največje sindikalne organizacije CGIL, saj zastopa sindikate samo Faliero Pinguentini, funkcionar Delavske zbornice CISL.

Po posredovanju pokrajinske uprave

Poostreno nadzorstvo nad ribiči ki lovijo z mrežami na vlek

Štiri ribiče, ki so se prekršili proti zadevnim predpisom, so prijavili sodišču - Proti lovu z dinamitom

Na svoji zadnji seji je pokrajinski svet med drugim razpravljal tudi o vprašanju škode, ki jo povzročajo ribiči, ki uporabljajo mreže na vlek. Odbornik Corberi je odgovoril, da je prepovedan lov s takimi mrežami na predelih, ki so blizu obale. Takšen ribolov je dovoljen le na področju onstran črte, ki gre od Tankega rtiča do plovnega kanala pri Tržiču in vsekakor povsod tam, kjer ni morje globlje od 8 m. Na posredovanje pokrajine so tudi policijski in finančni organi strože nastopili in ustavili že nekaj ribičev, ki so lovili ribe s takimi mrežami na prepovedanem področju.

Kljub temu se nekateri ribiči ne zmenijo za prepoved, organi javne varnosti pa nadzorujejo obalno področje, da bi preprečili škodo in zasačili krivce. Tako so agenti komisariata javne varnosti iz Devina predvčerajšnjim dopoldne med kontrolno službo zasačili 4 ribiče, ki so na predelu med Tankim rtičem in Tržičem lovili ribe z mrežami na vlek. Naložili so jim globo in jih bodo prijavili sodnji v Tržiču.

Zaradi kršitve zadevnih predpisov glede ribolova se bodo morali zagovarjati 54-letni Lenardo Devescovi iz Gradeža, vodja ribiškega čolna «Emilcla»; 60-letni Marcello Zullich iz Ribiškega naselja št. 36, vodja ribiškega čolna «Maria»; 35-letni Antonio Schipizza iz Devina 4-b, vodja čolna «Jolanda» ter 54-letni Rinaldo Stradi iz Ribiškega naselja štev. 37, vodja ribiške ladje «Fiordaliso».

Slišijo se tudi pritožbe, da nekateri brezvestni «ribiči», ki verjetno prihajajo iz Trsta, lovijo ribe z dinamitom na področju med Barkovljami in Nabrežino. S tem povzročajo veliko škodo, ker uničujejo zarod in ribe bežijo s tega področja. Prav bi bilo, če bi pristojni organi bolj pazili na «ribiče» z dinamitom.

—«»—

Prometna nesreča

Včeraj popoldne so z jugoslovanskim rešilnim avtom pripeljali v tržaško bolnišnico 24-letnega Augusta Dinellija iz Milj, Ul. Dante Alighieri 38, ki so ga sprejeli na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti 40 dni, ker si je zlomil desno čeljust in se močno pobil po čelu.

Dinelli je povedal, da se je v soboto ob 23.30 hotel peljati z vespo izpred hotela Triglav v Kopru proti Izoli, pa se je za hip ozrl nazaj in je zaradi tega z vozilom zadel ob pločnik. Treščil je na tla in se poškodoval. Nemudoma so ga odpeljali v bolnišnico v Izolo, na njegovo prošnjo pa so ga včeraj prepeljali v tržaško bolnišnico.

Včeraj popoldne ob 15.30 je bil pogreb pok. glavnega državnega pravdnika dr. Tommasa Grieba. Pogrebni sprevod je krenil izpred sodne palače, kamor so bili prepeljali pokojnikovo truplo že predvčerajšnjim, ter zavil proti cerkvi novega sv. Antona. Na čelu je korakala četa vojakov, sledil je avtomobil s krsto, za katero so se zvrstili najbližji sorodniki in nato najvišje civilne in vojaške oblasti na tržaškem ozemlju. V prvi vrsti sta bila generalni vladni komisar dr. Palamara in tržaški župan Franzil. V presledkih so sledili najvišji predstavniki sodnih oblasti, karabinjerjev, policije, finančne straže in zaporniških stražnikov.

Sprevod je šel čez Trg Oberdan in po Ul. XXX. Ottobre do cerkve novega sv. Antona, kjer je bil cerkveni obred. Po obredu so krsto s pokojnikovim truplom spet položili v avto ter jo prepeljali na pokopališče pri Sv. Ani.

Pogrebni svečanosti so prisostvovali visoki sodni funkcionarji tržaškega ozemlja, prizivnega sodišča iz Benetk ter iz ostalih sodišč tržaškega sodnega distrikta. Dr. Palermo, vršilec dolžnosti prvega predsednika tržaškega prizivnega sodišča, je zastopal ministra Gonello, prvega predsednika kasacijskega sodišča in višji sodni svet republike.

Številne upravne, politične in vojaške organizacije so bile prisotne na pogrebu s svojimi venci. Generalni konzul FLRJ je poslal državnemu pravdništvu sožalno brzojavko.

Danes ob 9. uri bo v glavni dvorani sodne palače žalna svečanost, na kateri bo dr. Santonastaso, vršilec dolžnosti glavnega državnega pravdnika, počastil spomin preminulega dr. Grieba.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, nedeljska 40 din — Nedeljska: letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Danes v kinu «ARCOBALENO»

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

31. januarja 1961 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 9 oseb.

RODILI SO SE: Maurizio Buiatti, Paola Pesante, Davide Bordon, Diego Sartoretto, Mauro Pelizon, Patrizia Debernardi, Paolo Simoniti, Rachele Lombardi, Maurizio Fortuna, Susanna De Carlo, Silvia Stocchi, Alessandro Gulic, Rosanna D'Abbundo, Antonella Vatta.

UMRLI SO: 64-letna Elena Voria por. Romano, 66-letni Ettore Cebulc, 67-letni Carlo Zorn, 80-letni Francesco Fornasaro, 64-letni Virgilio Chiappi, 70-letna Marcela Sauli vd. Strekelj, 79-letna Adele Caris por. Kaiser, 72-letna Adele Baumgartner, 79-letna Italia Bressan vd. Borghes.

Valute

	Trst
dolar	624.50
švicarski frank	145.20
funt šterling	1752.75
francoski frank	126.30
marka	149.80
šiling	24.—
dinar	—.70
marengo	5000.—
zlato	715.—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 15; Manzoni, Ul. Settefontane 2; De Colle, Ul. Revoltella 42; Rovis, Trg Goldoni 8; dr. Rosseiti, Ul. Combi 19.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	65	165	71
limone	94	153	141
mandarini	100	212	112
jabolka I.	53	141	83
jabolka II.	32	106	59
hruške I.	118	176	129
hruške II.	29	118	36
pesa	53	118	83
artičoke	30	40	35
cvetača	53	71	59
ohrovt	47	106	71
zelje	41	71	47
cikorija	29	47	36
čebula	83	106	94
koromač	47	71	59
razna solata	75	150	125
krompir	26	71	41
rdeči radič	175	438	225
zeleni radič II	125	188	163
zelena	65	235	83
špinača	150	350	156

Večina blaga se prodaja po previaď. ceni (3. stolpec).

Vsem prijateljem, sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je 31. januarja po kratki bolezni za vedno zapustila naša ljubljena žena in mama

JOSIPINA FLEGO

Pogreb drage pokojnice bo danes, 1. februarja ob 15.45 iz glavne bolnišnice na škedenjsko pokopališče.

Žalujoči mož Ivan, otroci Darko, Vida, Branko, Mladen, Danica in Nada, snaha Olga, zet Tone, vnuka Saško in Marko ter ostalo sorodstvo

Trst - Ljubljana, 1. februarja 1961.

PRIHRANE

če boste kupili

v trgovini čevlje

Donda

Largo Barriera Vecchia

Pismo slovenski in italijanski demokratični javnosti

Palamarovo rodomorno pismo še vedno ni bilo preklicano

(Nadalj. iz včerajšnje štev.)

Ako bi kdo hotel z oportunistično pomirjevalnimi nameni oporekati, češ, da so vsi ti koraki nesorazmerno preveliki, neodgovarjajoči vsebini Palamarovega pisma, mu moramo pač postreči na kratko, da to pismo ne postane razprava — s sledečimi ugotovitvami.

Če kdo ugovarja, da se Palamarovo pismo nanaša le na kulturni rodomor (sicer se pa doslej v našem tisku še ni napravila prav podrobna analiza tega dokumenta kot to zasluži po svoji vsebini in zgodovinskem pomenu za nas), ki ga vztrajno in sistematično vrši, po vseh znanih fašističnih receptih, na tej strani nepremostljivo visokega kitajskega zidu po njem ustvarjenega po fašistično-statolatrijskem pojmovanju proti študiju v Jugoslaviji (v času, ko državna politika ustvarja enotno zapadno Evropo, in ko je meja nasproti Jugoslaviji med najbolj odprtimi mejami v Evropi!), razvidimo iz pisma, da hoče za tem zidom najprej prisilno vse Slovence naučiti italijanski in jih zatem s fašističnimi zakoni prisiliti, da se smejo v javnosti posluževati le italijanščine, ker jo že znajo. Tudi v «slovenski» šoli, ki je in ostane le dejansko tolerirana (o zakonito priznani bomo govorili v zgodovinski bodočnosti, ko jo bo rimski parlament resnično odobril in predsednik republike podpisal in bo že zakon objavljen v uradnem listu) ni genocid preprečen, ker naj bi se, po Palamarovem pojmovanju «windischarskega» spomina, v njej učila le italijanska kultura, prevedena v slovenščino (kar se da slabo!). Kaj pa še ostane od neke narodne manjšine, ki kulturno več ne obstaja, oziroma, ne bi smela imeti lastne kulture!?

A bodimo realisti: ali si moremo predstavljati v kulturi do nas genocidnega Palamaro, ki bi pa na političnem ali na gospodarsko-socialnem področju to ne bil! Če pa še vse to ne zadostuje bomo navedli še nekaj drugih plati dejanskega Palamarovega ravnanja, ki ga je proti nam provajal z zakonitimi ali tudi nezakonitimi ukrepi, če treba naravnost s teptanjem ustave: s prepovedjo slovenščine na Trgu Unità, postavljanjem občinskega komisarja v Nabrežini itd.

Naj najprej omenimo, da tudi goriški Slovenci, že iz prejšnjih časov nimajo drugačnega spomina na dr. Palamaro.

Na Tržaškem pa je Palamarovo komisarjevanje v največji meri odgovorno za naseljevanje in kolonizacijo istrskih «ezulov», t. j. približno 60 do 80.000 istrskih Italijanov predvsem po l. 1954, na Tržaško, predvsem slovenmeni etnično ozemlje, kar pomeni več kot eno četrtino vsega tržaškega prebivalstva, na ekonomsko propadajoče, nekako teritorialno slepo črevo, hirajoče na obmejni periferiji države, od koder beži velekapital. Gradnja celih kasarnijških naselij po pustih kraških gmajnah je povečala kronično brezposelnost v Trstu na trikrat višjo raven kot v drugih predelih Italije. To čin je nad tržaškim prebivalstvom, ki ga plačujejo desettisoči tržaških domorodnih delavcev, ki blodijo od takrat dalje, po svetu za kruhom, — prvič v zgodovini tržaškega mesta. Tudi ne zadeva le tržaške Slovence s svojo sistematično raznarodovalno strategijo po starih rasističnih receptih mestnih šovinistov, marveč tudi vse tržaško delavstvo, in je postalo prava rakava rana za vse tržaško prebivalstvo s protipravnim privilegiranjem priseljencev. Seveda ni izključna Palamarova odgovornost za to prusaško kolonizacijo, (kot se je ni lotil niti fašizem) poleg one mestnih nacionalistov, samih izseljencev, ter vlade. Vendar pa je formalna odgovornost pred zakonom onega, ki je brez konca podpisoval razlaščevalne dekrete, — in jih še podpisuje —, ki je postavil komisarja nabrežinski občini za omogočenje kolonizacijskih načrtov itd.

Ze pred leti so naše osrednje organizacije zahtevale od dr. Palamare izvrševanje onih določb memoranduma, ki govori o pravici do enakopravne zaposlitve slovenskih prebivalcev. Takrat jih je dr. Palamara zavrnil, češ da ni govora o nameščanju Slovencev, ker da je že itak preveč javnih nastavljencev. Toda zatem je izdal ali raztegnil na tržaško ozemlje razne zakone in odredbe za privilegirano zaposlitev istrskih priseljencev, kar se je tu že itak vršilo prej in poslej še v mnogo večji meri kot so to predvidevali zakoni, se razume, s Palamarovim blagoslovom. Tržaško prebivalstvo, med njim v prvi vrsti Slovenci, so bili v pogledu zaposlitve postavljeni dejansko izven zakona, ter dokončno izrinjeni v novi tržaški, slovenski — geto. To Palamarovo početje oziroma njegovo pooblaščanje onih, ki to dejansko delajo, v brk demokratske ustave ter londonskih dogovorov, početje, ki ima tekmeca kvečjem še v preteklosti, v šovinizmu tržaške liberalne «kamore», pa je šlo doslej že tako daleč, da je davno vzbudilo oster odpor vzega tržaškega javnega življenja proti tej «istranizaciji,» odpor, ki gre danes, kot smo čutili že tudi v javnosti, za tem, da se dokončno odrine Istran Belci od tajništva v vladajoči DK stranki v Trstu.

Lahko bi nadaljevali z navajanjem primerov Palamarovega sovražnega ravnanja proti tržaškim Slovencem, toda mislim, da zaradi prepričevalnosti dokazov to ni več potrebno in bi tudi prišli predaleč. Zastavimo pa naj si za sedaj vprašanje, kje ima izvor in oporo ta sovražni kurz proti Slovencem. Nikakor nam ne more zadostovati razlaga iz morebitnih ostankov iz fašistične preteklosti, v njegovi «formi mentis». Teh sicer ne gre podcenjevati, sodeč po duhu, ki veje iz pisma, kjer nastopa nekam avtoritativno kot branilec fašistično-statolatrijsko pojmovani nedotakljivosti kitajskega zidu državne meje.

Vendar se moramo tu z načelno ostrostjo lotiti vprašanja, ali je generalni vladni komisar v Trstu organ ministrskega predsedstva Italije, ali je le izvršni funkcionar lokalnega šovinizma, kakor se to zdi iz njegovega dosedanjega ravnanja. Klub znanemu okostenelemu centralizmu italijanske državne ureditve, imamo zato pogostokrat vtis, da ta Trstu dobrohotno popušča, morda z upanjem na ponavljanje stare protizgodovinske prakse iz neposredne predfašistične dobe, ko naj je obmejni Trst postajal vališče porajajočega se fašizma (prim. na pr. pred kratkim postavitev spomenika fašističnemu predhodniku D'Annunziu v Ronkah za poživljanje revanšističnih apetitov in za kalitev dobrih sosedskih odnosov z Jugoslavijo) oziroma sedaj vsaj za poživljanje patriotardnega antidemokratičnega šovinizma v službi ekonomske desnice.

Toda če je tudi temu tako, se vlada velike, dostojne države, ki v svetu velja za pravno in demokratično, ne bo mogla stalno sofistično otresati odgovornosti z izgovarjanjem na nekaj desettisočev obmejnih nacionalistov. Toliko bolj, ker gre vedno bolj za resnično iskrenost mednarodnih dobrososedskih odnosov bližnje države, ali pa le — za jezuitsko zakrinkavanje čisto drugačnega obličja, namreč onega, ki se istoveti s tržaško-istrskim šovinizmom, ki ne more zakriti svojih nostalgij do neslavne propadle preteklosti. Toda ta tržaški obmejni nacionalizem ima še eno, zelo nevarno plat, ki jo bomo le pozneje poimenovali s pravim imenom.

Znano je iz neposredno povojne zgodovine Trsta, pod zavezniško upravo, da močna večina tržaškega prebivalstva, posebno delavstva itd. nikakor ni italijansko-šovinistično nastrojena. Zato v Trstu toliko časa ni bilo nikake vrste volitev, vse do kominforma. Takrat se je potapljajoči tržaški desnici pokazala rešilna bilka — v istrskih «ezulih», nacionalistično, ako ne naravnost fašistično razpoloženih, kot to lepo dokazujejo volilni rezultati zadnjih let po ezulskih središčih. Seveda nagib za ezulsko kolonizacijo tržaškega ozemlja ni bil le protidelavskega in protislovenskega, notranjepolitičnega značaja.

V času, ko so tokovi istrskih izseljencev omahovali, kam naj se obrnejo, ali naj se izgube v italijanskem morju cele Italije, ali naj ostanejo v Trstu, blizu rodne Istre, so bili le v začetku merodajni bolj sentimentalni razlogi. Od zadaj so bili že točni računi in nameni nacionalističnega vodstva vse te izselitve, ki je na pr. še l. 1954 čisto odkrito zapisalo v svojem osrednjem, najodgovornejšem glasilu ezulskega «Centra studi adriatici» v Rimu, češ da je treba, da «italijanska vlada vse napravi, da begunce ustavi v Trstu, na meji. Tem novim beguncem je treba dati le stanovanje in začasno zaposlitev, da se jim s tem pokaže začasnost njihovega bivanja v Trstu, v pričakovanju povratka na njihove domove. Toda, če se napravi vse, da se oddaljijo s tega območja, se dajo Jugoslaviji dragocene karte, da dokazuje, da se je Italija dokončno odrekla povratku svoje suverenosti nad vso cono B»... A ezulska organizacija in tudi italijanska vlada, nista tu zaustavili le beguncev iz bivše cone B, marveč iz vse Istre in še dlje. Namerna kolonizacija Tržaškega ozemlja in bližnje Goriške je torej preračunano dejanje obmejnega italijanskega revanšizma.

In posledice te istrske kolonizacije? Danes je Trst — «istraniziran», t. j. na oblasti je tu ob meji skoro povsod sem priseljeni ezulski, revanšistični element. Pomislite le: oba tržaška poslanca tu vladajoče DK stranke sta Istrana, prav tako so tajniki te stranke že ponovno le ezuli, prejšnji župan Bartoli je tudi to bil, škof Santin je tudi itd. itd.

In odnos vladnega komisarja dr. Palamare do tega umetno ustvarjenega revanšističnega elementa tu na meji? Po zgoraj naštetem, po brezkončnih dekretih za razlaščanje slovenske zemlje, postavitev občinskega komisarja v devinsko - nabrežinski občini, privilegiranje ezulov pri nameščanju in gradnji stanovanj zanje, je zaključek jasen, da je dr. Palamara izvršni organ za uresničenje tega revanšističnega momenta tu na meji. Od tu nam je lahko razumljiv ves njegov odnos, sovražnost do slovenskega elementa in njegovih življenjskih potreb, pa naj so te kakor koli zajamčene. In da je vse javno življenje še vedno nekam fašistično zasmrajeno, ne glede na krepko levico in demokratsko usmerjene kroge, vidimo prav poživljene pojave, kot o njih priča še pred malo dnevi liberalni zastopnik v pokrajinskem svetu z besedami «Qui si parla soltanto italiano...», slovensko pa le v — getu. In je komaj potreba obuditi

Z. J.

(Nadaljevanje na 4. strani)

«Ples v dežju»

Miha Baloh igra glavno vlogo v novem slovenskem filmu «Ples v dežju», ki ga snemajo v Ljubljani po romanu «Crni dan in beli dan» D. Smoleja

Čeprav muze med grmenjem topov po navadi obmolknejo

Partizansko slovstvo med alžirskimi borci

Gre za nekaj literarnih poizkusov s sodobno alžirsko tematiko, ki hkrati dokazujejo, da se Alžirci osvobajajo tudi francoskega literarnega tutorstva

V alžirskih gorah, kjer se že obilnih šest let bije borba za osvoboditev alžirskega ljudstva, se je rodila tudi osvobodilna literatura. Zares ne gre za neko bogato slovstvo, ki bi ga v takšnih razmerah niti ne mogli pričakovati, če drugače ne, že v smislu starega reka, da so v času, ko grmijo topovi, muze bolj molčeče. Izkušnje slovenskega naroda v času osvobodilne borbe so to staro geslo in pravilo sicer demantirale, toda razmere v Alžiriji so povsem drugačne, kajti alžirski «teren» je skromnejši. Desetletja francoske kolonialne uprave na tem področju so pač pustila žalostne posledice. Analfabetizem tod nemoteno kraljuje in še ono malo razumnikov, kolikor jih alžirsko ljudstvo premore, se je povečini šolalo v Franciji ali vsaj v francoskih šolah. In če je res, da je večina teh alžirskih razumnikov danes med borci osvobodilnega gibanja, je hkrati tudi res, da danes nimajo časa, da bi se slovstveno izživljali, ko pa imajo na plečih mnogo bolj perečih nalog. Pa še nekaj, kar velja tako za alžirsko ljudstvo, kot za vse ostale severnoafriške dežele, ki so bile do včeraj pod francosko kolonialno upravo. Oni redki Arabci, ki so svoje znanje zajemali skozi «filter» francoske znanosti in kulture, celo jezika, so navajeni tudi danes, ko se bore v vrstah alžirskega osvobodilnega gibanja, «kulturno misliti», kot se je nekdo izrazil, po francosko in se po francosko celo izražati. Za njih je jezik njih rojaka felaha preozek, preokoren, da bi se mogli v njem izražati, da bi mogli skozi njega izliti iz sebe vsa ona občutja, ki naj bi imela primerno literarno vrednoto.

In vendar se je tudi v teh razmerah rodilo tudi tiskano alžirsko slovstvo, seveda s tematiko alžirske osvobodilne borbe. Eno takih del je izšlo pred kratkim celo v francoskem prevodu. Publikacija, ki je sicer skromna, je izšla pri založniku Francoisu Masperu in nosi naslov «Des voix dans la Casbah».

Je to literarno delo alžirskega pesnika — borca Hocina Bouhazera. Dejansko sta v njem publicirani le dve gledališki deli manjšega obsega ter dobra peščica pesmi, seveda vse s tematiko osvobodilne borbe. Epizode in osebe, o katerih Bouhazer v svojih dveh odrskih delih in sicer v «On ne capture pas le solei» in v «Serkajin», niso le realistično prikazani, pač pa so se dejansko zgodili in njih protagonisti so živi ljudje. Obe deli obravnavata, torej, resnično življenje v alžirskih gorah. Pesmi tega mladega 25-letnega alžirskega pesnika-borca prav tako obravnavata tematiko alžirskih ljudi in sicer arabskega uradnika, felaha, hribovca-partizana ali ujetnika v kakem francoskem koncentracijskem taborišču. Tematika, kot vidimo, izključno sedanje razmere Alžirije, ali pa vizija bližnje bodočnosti.

Če bi to delo hoteli ocenjevati z literarne plati, bi bila naloga bolj nehvaležna, kajti namen tega slovstva ni izključno, vsaj prvenstveno ne literarno izživljanje, pač pa čim preprosteje prikazati namen alžirskega boja. Gre za nekakšen manifest odpora, kot bi šlo za nekakšno propagandistično publikacijo, ki bi jo dobili v kakem alžirskem lokalu, ali nekje na ulici kake alžirske kazbe od kakega borca, ki hoče svoje ideje posredovati tudi tistim, «ki stojijo ob strani». Obe odrski deli, ki sta objavljeni v tej publikaciji, sta torej namenjeni propagiranju gesel osvobodilne borbe: V njih so imena resničnih borcev z vsemi podatki, posamezni pasusi so povsem resnični, kot na pr. predvsem odgovor, ki ga je neki mladi ujeti alžirski kurirček zabrusil francoskemu padalcu v obraz, ko je ta pomeril nanj svojo brzostrelko. Nekje naletimo tudi na citate somega Ferhata Abasa. Gre za citate, ki so bili objavljeni v biltenih alžirske osvobodilne vojske in v svetovnem tisku. Kot vidimo, ne gre za umetnost, ki bi bila sama sebi cilj, pač pa za neko trenutno krvavo potrebno uporabno umetnost.

To literarno delo je bilo napisano najprej v arabščini, nato prevedeno v francoščino. Prevod ni najboljši, kajti pisano je bilo za Arabce, za ljudi torej, ki jim kultura ni preveč domača. Zato tu ni niti govora o nekem osebnem stilu avtorja, o neki sodobnosti stila, ali čem podobnem. Edino, kar je sodobno, je tematika. Gre pač za odraz sedanjih razmer, namena borbe in to prikazano tako, da je razumljivo vsakemu preprostemu Alžircu.

Morali bi tu navesti še plod literarnih poizkusov alžirske študentke Zohre Drif, ki je bila od francoskega sodišča leta 1958 obsojena na dvajset let prisilnega dela. Tudi ti literarni poizkusi so izšli najprej v arabščini, nato pa prevedeni v francoščino in izšli pod naslovom «La mort des mes freres». Alžirska borka jih je napisala v zaporih Peau, od koder jih je posredovala najprej med alžirske borce od tod pa tudi med Francoze, ker so bili objavljeni tudi v francoščini.

Se bi morali navajati literarne poizkuse, ki se porajajo v alžirskih gorah, vendar moramo omeniti tudi generacijo onih alžirskih literatov, ki so se začeli pojavljati pred temi in katerim je francoska kultura segla veliko globlje. Tudi ti so alžirsko usmerjeni, vendar je francoska kultura vanje tako globoko zlezla, da se po alžirsko malone ne vedo več izražati. In ti ljudje, kot na pr. Malek Haddad in Henry Krea so danes v Alžiriji kot ribe na suhem. Vleče jih med alžirske borce, radi bi o njih peli, mislijo pa po francosko. So pač usedline desetletij francoske dominacije.

Mnogi alžirski borci so se branja naučili v hribih: borca, ki ju vidimo na sliki, sta trenutno v zasedi, toda jutri bosta prebirala pesmi, ki opevajo tudi njuno junaštvo

Tehnika in znanost

Labirint pod Bayreuthom

Župan Bayreutha Wild je izjavil, da so pod tem srednjeveškim mestom odkrili labirint tunelov, kleti in prometnih žil, katerih starost je ocenjena na nekaj stoletij. Do odkritja je prišlo ko sta se zrušili dve ulici zaradi izkopavanj pod njima. Na nekaterih mestih je ta sistem izgrajen v dveh in celo v treh nadstropjih. Po mišljenju nekaterih strokovnjakov izvira iz časov tridesetletne vojne (1618-1648), ko je bil izgrajen skrivni izhod v primeru napada neprijateljskih čet.

Gerontologija na Poljskem

V znanem inštitutu za gerontologijo v Bukarešti se mudi poljski zdravnik dr. Bogdan Snarski, ki je strokovnjak za geriatrijo. Dr. Snarski vodi geriatrski sanatorij v Ostrovu ob jezeru Goplo, kjer ima na zdravljenju 60 bolnikov. Med njimi je bilo 9 popolnoma onemoglih zaradi starosti. Trimesečno zdravljenje jim je povrnilo moč in svežino do take mere, da sedaj pomagajo drugim bolnikom. Pri zdravljenju degenerativnih pojavov v organizmu, ki jih povzroča starost, uporablja dr Snarski zdravilo «gerokain», ki je izdelano po receptu romunskega «gerovitala.»

Nov postopek za razsvetljevanje

Združenje kemičnih industrij v Duesseldorfu, je sporočilo, da so nemški tehniki razvili metodo, ki omogoča spremembo elektrike v svetlobo brez uporabe normalnih električnih žarnic ali neonskih cevi. Nov postopek imenovan «Elektrorazsvetljava» se poslužuje kemično proizvedene celuloze kot opore pigmentom, ki se osvetljujejo kadar gre skozi njih električni tok. Za sedaj je tak sistem razsvetljave omejen na razsvetljavo majhne jakosti n. pr. za osvetljevanje okvirov in ključavnic. Nadaljnji razvoj pa ne izključuje uporabe tega novega postopka tudi za reklamne znake in za radiotelevizijo.

Vodikov oblak v središču rimske ceste

V francoski zvezdarni Saint Michel pri Marseillu so med astronomskim opazovanjem s pomočjo teleskopa s skoraj dvometrskim premerom fotografirali velikanski vodikov oblak v oddaljenosti 26.000 svetlobnih let od Zemlje v srednjem delu Rimske ceste. Izraz «oblak» je v resnici nekoliko generičen. Pri prvi proučitvi posnetka je bil ugotovljen obstoj in obseg tega «oblaka» ter prisotnost vodika, toda vprašanje je mnogo bolj zapleteno, tako da so nekateri znanstveniki celo mnenja, da gre za skupino zvezd v nastajanju, drugi pa da gre za skupino ugaslih nebesnih teles.

Proizvodnja radioaktivnih izotopov v Romuniji

V laboratorijih inštituta za jedrsko fiziko v Bukarešti so leta 1960 proizvedli devetkrat večjo količino radioaktivnih izotopov kot v letu 1959. Romunski znanstveniki so razen tega realizirali dvanajst novih vrst izotopov med katerimi izotope joda in fosforja, ki so zelo koristni v zdravstvenih inštitutih. V programu letošnje aktivnosti so poleg nadaljnjega povečanja in razširitve vrst radioaktivnih izotopov predvideni tudi važni študiji za izpopolnitev tehnološkega procesa za proizvodnjo vzorčnih virov talija in kobalta.

Središče za atomska raziskovanja v Letoniji

V prihodnjih letih bodo v Letoniji zgradili središče za atomska raziskovanja na bazi znanstvenega reaktorja, ki ga gradijo sedaj v Salaspilsu, 20 km od Rige. Načrt nadaljnjega razvoja tega središča predvideva izgradnjo linearnega in protonskega pospeševalca. Se prej pa bodo zgradili oddelek za študij radioaktivnih snovi in radijskega izžarevanja ter za splošni razvoj metod za njihovo uporabo v gospodarstvu. V teh dneh dokončujejo gradnjo jedrskega reaktorja v fizikalnem inštitutu Letonske akademije znanosti, ki bo prvi te vrste v baltskih republikah.

Nova sovjetska plastična masa

Znanstveniki raziskovalnega inštituta na podroju plastičnih mas v Uzbekistanu v Srednji Aziji so izdelali novo vrsto plastične mase, imenovane «FAT». Predmeti iz te plastične mase bodo lahko vzdržali temperaturo nad 400 stopinj C. Zaradi tega bo zelo dobrodošla v električni in tudi mehanični industriji, kjer bo lahko zamenjala bron, nikel in medenino. Pri izdelavi te mase so uporabili ostanke pri predelovanju bombaže in olupke bombaževih semen.

Pristanek v kraterju?

Po mnenju ameriških astrofizikov, bi bilo dno velikih kraterje Koperanik in Kepler najprimernejši prostor za pristanek prve vesoljske ladje s človeško posadko. Kraterja imata razmeroma ravno dno, skalovje ki ju oklepa pa je dovolj mehko, da bi bilo v njem mogoče urediti zasilno bivališče, kar bo velikega pomena, saj je znano, da se gibljejo temperature na mesecu med 100 stopnjami nad ničlo podnevi in 155 stopinjami mraza ponoči.

Sodelovanje med človekom in elektronskim računskim strojem

Kako so sovjetski znanstveniki razbrali hieroglife pisave Maya

Akademik Soboljev ne izključuje možnosti, da se bo moral v bodočnosti človek posluževati iste metode za «čitanje» informacij, ki bi lahko prišle iz vesolja

Pred nekaj tedni je prišla iz Moskve kratka vest, (ki smo jo objavili tudi v našem listu), da je skupini sovjetskih znanstvenikov sibirskega inštituta za matematiko, ki je podružnica sovjetske akademije znanosti, uspelo razbrati del hieroglifov Maya s pomočjo obsežnega elektronskega računskega stroja. Že sama suhoparna vest, da je ultramoderna naprava v Sibiriji končno prodrla v tajnosti jezika Srednje Amerike, o katerem se je v stoletjih izgubil ključ, je po vsem videzu podrla prepono, ki smo jo bolj ali manj zavestno postavili v obrambo naše človeške kulture proti «napadom» tehnične kulture, kajti delikatni elektronski sistem ni služil več samo za reševanje težkih problemov visoke matematike, kot je n. pr. določanje točne poti rakete, ki je bila vržena v vesolje na določeno krožno pot, temveč je lahko «prečital» tudi pisavo, to je razčlenil pred sto in sto leti zapisano misel v hieroglifih, pred katero so bili človeški možgani doslej brez moči.

Prispevek elektronske naprave pri rešitvi tega problema človeškega in zgodovinskega značaja je sedaj postal še bolj jasen po zaslugi članka, ki ga je napisal akademik Soboljev, ki vodi Center za višjo matematiko v bližini Novosibirska.

Soboljev zatrjuje, da človeku brez pomoči elektronskega računskega stroja ne bi nikoli uspelo razbrati pisave Indijancev iz rodu Maya. Računski stroj iz Novosibirska je v dveh delovnih dneh opravil okrog ene milijarde operacij, ki so omogočile decifriranje 40 odstotkov vseh tekstov Maya, ki so ohranjeni v muzejih v Drezdenu in v Madridu. Računajoč, da lahko človek izvrši povprečno vsakih deset sekund po eno matematično operacijo, bi moral kolektiv sto matematikov delati nepretrgano trideset let brez najmanjšega odmora, da bi dosegel isti rezultat.

Zanimivo je po razlagi akademika Soboljeva slediti poti, ki so jo prehodili sovjetski učenjaki Evreinov, Kosarev in Ustinov, da so dospeli do tega izrednega rezultata. Pisava Maya je ohranjena v muzejih v Drezdenu, Parizu in Madridu v okrog 400 različnih hieroglifih pisanih na usnju, posušeni skorji fikusov ali pa na kamnitih reliefih templov in grobov. Od teh 400 hieroglifov jih je več kot polovica bila do včeraj popolnoma nerazumljivih. Glede drugih so bila formulirana različna bolj ali manj verjetna mnenja, toda nobeno znanstveno zanesljivo, razen tega pa so se znanstveniki lahko opirali, vendar ne z neposredno rešitvijo, na sloviti slovar «Motul», ki je bil sestavljen v XVII. stoletju in ki po vsej verjetnosti vsebuje opise življenja in običajev ljudstva Maya, napisanih z latinskimi črkami, toda v jeziku Maya. Praktično je treba vzeti vsako besedo in črko v slovarju «Motul» in poskušati prikrojiti vse različne pomene vsakeme na hieroglifa. V matematičnih terminih to pomeni, preizkusiti vse možne kombinacije 200 hieroglifov.

In prav tu je naletel človek na nepremostljivo oviro. 200 hieroglifov lahko zahteva kombinacij s 300 številkami, to je astronomsko tako veliko število, da bi ga ne zmogel niti najbolj mogočen elektronski računski stroj. Pomisliti je treba v tej zvezi le, da je v 3000 letih preteklo okrog sto milijard sekund, to je število sestavljeno komaj iz dvanajst številk, razčlenjevalci jezika Maya pa so se znašli pred številom sestavljenim iz 300 številk.

In tukaj se je začelo sodelovanje med človekom in elektronskim strojem. Človek bi moral spremeniti v izmerljivo število število kombinacij, izključujoč vse one brez pravega smisla. Za dosego tega je bilo treba slediti več smeri. Veliko važnost so pri tem delu imele risbe poleg tekstov, ki ponazorjujejo verske obbrede ter astronomske in astrološke elemente. Na osnovi teh risb je bilo mogoče predvidevati da govori tekst o določenih vprašanjih. Elektronski stroj je moral nato takoj preveriti vse možnosti in zmanjšati število kombinacij.

Druge hieroglife je bilo mogoče «čitati» po njihovem izgledu. Sonce, riba ali ptič ni moglo biti nekaj drugega kot to kar je bilo narisano. Najbolj obsežni so bili poizkusi verjetnosti za najbolj pogoste znake. In tudi tukaj je računski stroj razčlenil vse možnosti.

Gre torej za ogromno statistično delo v sodelovanju med človekom in strojem. S pomočjo tega pripravljalnega dela je bil vsak hieroglif, vsaka risba in vsaka skupina latinskih črk v slovarju «Motul» prepisana v številke in elektronski računski stroj je začel izvajati milijone operacij, to je vse možne kombinacije, ki bi jih človek sam nikoli ne mogel napraviti. V dveh dneh je elektronski računski stroj «prebavil» programe z izredno točnostjo in hitrostjo in opravil, kot smo že dejali, eno milijardo operacij.

Preostalo je še za razčlembo okrog šestdeset odstotkov hieroglifov Maya, kar bo elektronski računski stroj opravil v prihodnjih mesecih, ko mu bo človek pripravil potrebne programe. V celoti bo stroj razrešil sistem hieroglifov Maya v 200 delovnih urah, pri čemer bo opravil enajst milijard operacij.

«Izkušnja glede uporabe elektronskih računskih strojev za študiranje starih pisav — zaključuje Soboljev svoj članek — dokazuje kako velike možnosti nudi moderna matematična znanost. To še enkrat dokazuje, da predstavlja gradnja modernih računskih strojev, prodor v kozmos in nadzorstvo nad atomsko energijo, začetek nove dobe za človeštvo. In kdo ve če človeštvo ne bo nekega dne moralo uporabljati podobne metode za razčlenjevanje ne samo pozabljenih pisav, temveč tudi informacij, ki bi lahko prišle iz vesolja».

Meteoriti niso tako redki

Milijarde ton iz vsemirja

Vulkanska žrela na Luni niso od bivših ognjenikov

Meteoriti so praktično bolj redek pojav. Zgodovina nam govori le o redkih primerih, ko je nekje treščil na Zemljo kos «vsemirske tvarine», kot na pri. meteorit ogromnih dimenzij, ki je treščil v Sibiriji, ali 14 ton težak kos železne rude, ki je leta 1902 treščil nekoliko južno od ameriškega mesta Portland. Toda to velja le za «otipljive» kose «vsemirske tvarine», kajti Zemlja neprestano sprejema iz vsemirja «tvarino», ki pa prihaja na Zemljo po veliki večini že v plinastem stanju, v kolikor se med potjo ne razgubi.

Ker ima Zemlja razmeroma gosto ozračje, mnogi meteoriti med potjo skozi gostejše zemeljsko ozračje zaradi trenja zgorijo in se spremenijo v plin. Na drugih planetih, kjer so atmosferske razmere drugačne, se to ne dogaja in padajo meteoriti iz vsemirskih prostorov na tla malone celi. Za Luno na pr. trdijo, da ona vulkanska žrela, ki jih vidimo s teleskopi, dejansko niso žrela ugaslih vulkanov, pač pa velikanske luknje, ki so jih napravili velikanski meteoriti, ki so padli na Luno.

Za Sonce trdijo, da pritegne nase tolikšno maso meteoritev, da pade nanj za 300 milijard ton «vsemirske tvarine» na leto. To so ogromne količine, ki si jih ne moremo niti zamisliti. Pri tem pa Sonce prav nič ne pridobi na svoji teži, ker zaradi svoje toplote, ki jo odda na leto, mu je ta dotok «vsemirske tvarine» še premajhen.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Možnost dobrega razumevanja s sodelavci in neposrednimi nameščenci. Preozek je krog vaših prijateljev. Lahek glavobol.

BIK (od. 21. 4. do 20. 5.) Ker boste previdni, se boste izognili večjemu nesporazumu. Odslej boste morali uporabljati nekoliko več takta in diplomacije. Prijetno srečanje.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Važna odločitev, ki vam bo omogočila novo prijateljstvo. Bodite previdni. Nepričakovana sprememba vas bo rešila iz monotonije.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Pri vaših delih boste dobili oporo, ne da bi se tega niti zavedali. Zelo prijetno razpoloženje, ki bo posledica novih globokih čustev.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Končno boste odkrili vzroke ponavljajočih se neuspehov na določenem področju. Ravnajte se temu primerno.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Če morate na pot, se temeljito pripravite. Ne računajte s pomočjo ljudi, ki so pri tem zainteresirani. V čustvenih zadevah majhno navzkrižje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Dopoldanske ure polne dejavnosti in tudi uspehov. Zdi se, da bo vse šlo po najboljši poti, vendar ne brez določenih naporov.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ne ustvarjajte si iluzij, ki niso utemeljene. Bodite raje trezni in računajte z dejanskimi možnostmi. Pustite spomine ob strani.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Neki poslovni tekmec se bo krepko pognal pred vami. Ne izgubite ga iz vida, ker bo težko nadoknaditi zamujeno. Razčistite medsebojne račune.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Svojim najdražjim boste morali posvetiti nekoliko več pozornosti. Srečne ure s človekom, ki ga imate radi. Ne utrujajte se preveč.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Proučite svoje načrte in šele nato jih začnite izvajati. Vsako zavlačevanje bi bilo škodljivo, nič manj pa bi ne bila napak naglica.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Organizirano delo laže prodre kot neorganizano. Vaš dan bo poln uspehov. Večerne ure pa bodo prijetne le v domačem okolju.

RADIO VELEVIZIJA

Sreda, 1. februarja 1961

Radio Trst A

7,00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Glasbeni utrinki; 11.45: Pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Parada orkestrov; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Slovenščina za Slovence; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Liki in značaji iz opernih del; 19.00: Zdravstvena oddaja; 19.20: Glasbeni kaleidoskop; 20.00: Sport; 20.30: «Zaljubljena violina», radijska komedija; 22.00: Stravinsky: «Kralj Ojdipa»; 22.50: Obisk v New Orleansu.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.20: Prijatelj cvetlic; 14.50: I. dejanje Bizetove opere «Carmen»; 15.15: Odprta knjiga; 15.30: Italijanski arhiv redkih skladb.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 7.45: Tečaj italijanščine; 8.00: Prenos RL; 12.00: Od melodije do melodije; 12.40: Lahka glasba; 12.45: Program pesmi; 13.15: Naša žena; 13.40: Mali ansambli; 14.00: Narodne pesmi in plesi; 14.30: Kulturni obzornik; 14.40: Parada plošč; 15.30: Zbor tovarne pohištva iz Nove Gorice; 15.55: Lahka glasba; 16.00: Otroški kotiček, 16.30: Simfonični koncert; 17.40: Pesmi alžirskih partizanov; 18.00: Prenos RL; 19.00: Orkester Fran Pourcel; 19.30: Prenos RL; 22.15: Kvintet Lenny Hambro; 22.35: Pojoč v noč; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Allegretto; 9.30: Dopoldanski koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Na programu Legrand Prima, Brewer, 12.20: Glasbeni album; 13.30: Glasba mladih; 15.15: Pourcel in njegov orkester; 15.55: Vreme za ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.45: B. Gussman: Psihologija Evrope in Afrike; 17.20: Lepe strani romantičnih oper; 18.15: Radijski odvetnik; 18.30: Enotni razred; 19.30: Pregled upodabljajoče umetnosti; 20.00: Filmska in revijska glasba; 21.00: Koncert violinista A. Accarda in pianistke L. Franceschini; 21.35: Sestanek petin; 22.20: Trideset let veselja; 22.45: Orkestralna glasba; 23.20: Plesna glasba

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Varietejski program; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: Moda; 15.00: Poje G. Latilla; 15.15: Miniaturni koncert; 15.40: Tangi in valčki; 16.00: Program ob štirih; 17.30: Varietejski program; 20.30: «Sesalec za prah»; 21.45: Koncert p. v. Massima Freccie.

III. program

17.00: Koncert, na programu Bach, Hindemith, Mozart; 18.30: Izbor italijanskih periodičnih listov; 19.00: Strawinsky: Histoire du soldat; 20.00: Vsakovečerni koncert: Vivaldi, Bizet; 21.30: Igra v štirih dejanjih Paola Bertolazzija: «Egoist»; 23.20: Gedinijev Kvartet št. 2.

Slovenija

8.05: Mladina poje; 8.30: Stanojlo Rajičić: Koncert za violončelo in orkester; 9.00: Jezikovni pogovori; 9.15: Ali vam ugaja?, 10.15: Odlomki iz opere Mefistofeles Arriga Boita; 11.00: Kaleidoskop za zabavo; 11.30: Za cicibane: a) Meri Blancpain: Triglava zver; 12.00: Ansambel poljskih pesmi in plesov «Mazowsze»; 12.15: Radijska kmečka univerza; 12.25: Zabaven opoldanski spored; 13.30: Skladbe klavirskih virtuozov; 14.05: Miško Kranjec: Il el sem jih rad; 14.35: Mariborski komorni zbor; 15.45: Radijska univerza — Delovna storilnost; 16.00: Koncert po željah, 17.15: Sestanek v sredo; 17.30. Pevka Anica Zubović; 17.45: Jazz na koncertnem odru; 18.00: Kulturna kronika; 18

Goriško-beneški dnevnik

Zakaj premeščajo slovenske duhovnike

V zadnjem času sta goriška in videmska škofija pričeli premeščati slovenske duhovnike s sedanjih službenih mest. Slovenskega župnika Mazoro na Travniku v Gorici so premestili na novo službeno mesto v Sempolaj, na njegovo mesto pa je prišel neki slovenski župnik, ki je bil dolgo let v Furlaniji. V Benečiji pa so več slovenskih župnikov premestili v Furlanijo in na njihova mesta postavili italijanske duhovnike.

Te premestitve niso navadna administrativna dejanja, ampak imajo svoje ozadje. Mazora je postal žrtev svojih šovinističnih kolegov, ki že dolgo let strežejo po življenju slovenskemu bogoslužju v travniški cerkvi sv. Ignacija. Ta težnja je privedla šovinistične nestrpneže med versko hierarhijo celo tako daleč, da je svoj čas resno nameravala napraviti travniško cerkev za stolnico, samo da bi v njej odpravila slovensko bogoslužje.

Slovensko govoreči župniki v Beneški Sloveniji pa so zelo verjetno postali žrtev koordinirane akcije videmske prefekture in škofije, ki bi radi spravili iz beneških vasi še tistih nekaj duhovnikov, ki s svojimi farani govorijo slovenski, ker vidijo v tem nevarnost za «italijanstvo» Beneške Slovenije.

V našem listu smo že večkrat pisali o krivicah, ki se v narodnem pogledu delajo slovenski duhovščini. Pisati o njih je naša narodna dolžnost. Ali nimajo svojih dolžnosti v tem pogledu tudi drugi listi, ki so še bolj kot mi poklicani, da o tem rečejo svojo besedo?

—«»—

V Doberdobu so proslavljali 40-letnico ustanovitve KPI

V soboto je bila v prosvetni dvorani v Doberdobu, ki jo je prosvetno društvo za to priliko odstopilo krajevni sekciji KPI, proslava 40-letnice ustanovitve Komunistične partije Italije. Ob tej priliki se je zbralo precej vaščanov, katerim je o pomenu obletnice govoril pokrajinski tajnik Vincenzo Marini-Banfi. V slovenščini je govoril Radovan Kodrič, ki je opisal razmere, v katerih je nastala stranka, in njeno razvojno pot. Pri tem je poudaril vlogo stranke v borbi slovenskega ljudstva za svoje pravice v času fašizma in v sedanjih pogojih.

—«»—

Videm dobil nov televizijski prenosnik

Videm ima od danes dalje nov televizijski prenosnik, ki so ga namestili v Ul. Pradamano. Deloval bo na kanalu F in bo precej močnejši od prejšnjega. Lastniki televizorjev bodo morali usmeriti svoje antene proti novemu prenosniku, če bodo hoteli sprejemati televizijski program.

Za goriški turizem koristni stiki

Možnost tranzitnega prometa nemških turistov po Soški dolini

Prvi stiki med Turistično zvezo Slovenije in Pokrajinsko ustanovo za turizem v Gorici - Naloge «Pro loco» pri stikih s Slovenijo

V zadnjem času, zlasti pa potem, ko so bili objavljeni zadovoljivi in pozitivni letni obračuni krajevnih turistično-propagandnih organizacij «Pro loco» v Gradiški in Krminu, so se začeli tudi v Gorici zanimati za organizacijo podobne ustanove tudi v našem mestu. «Pro loco» v Gorici naj bi vključevala vse tiste, posameznike in ustanove, ki bi lahko kaj doprinesli k razvoju turističnega prometa v našem mestu.

Po svoji legi ima Gorica zelo ugoden položaj na sami meji in ob stikališču ali križišču mednarodnih cest in železnic, ki peljejo ne samo v Slovenijo, ampak tvorijo tudi najkrajšo zvezo za Avstrijo in nekatere predele Nemčije. Do sedaj so bili vsi načrti za razvoj mednarodnega tujskega prometa skozi naše mesto precej omejeni tudi zaradi nekaterih predsodkov, ki bi morali spadati samo še v zgodovino, ki pa imajo žal še vedno svoje predstavnike in zagovornike, zlasti pri ljudeh, ki se jim še vedno toži po tistem obdobju med obema vojnama, ki je zlasti za naše kraje kaj žalostnega spomina.

Zato tudi vidimo, da so po drugih krajih, kot n. pr. v Gradiški in Vidmu, kjer takih ovir, vsaj ne v tolikšni meri, ni bilo, znali črpati koristi, ki jih prinaša odprta meja na našem področju in navezali so koristne stike tudi s Slovenijo, od česar je imel lepo korist tudi tujski promet. V Gorici pa je v tem pogledu doslej predstavljal največ goriški grad z njegovim muzejem.

Počasi pa prihaja tudi pri nas do izraza spoznanje, da tako ne more iti dalje in tudi pri Pokrajinski ustanovi za turizem so tega mnenja. Obiskali smo ravnatelja te zveze, Spangherja, da bi zvedeli kaj več o pobudi, ki jo je prejšnji teden začel dr. Mario de Franco, ki ima kot uslužbenec pri podjetju Ribi mnogo možnosti za mednarodne stike. Prejšnji teden je bil v Ljubljani, kjer je govoril tudi z ravnateljem Turistične zveze Slovenije o tem, kako bi se dali usmeriti avstrijski in nemški turisti, ki prihajajo v Gradež in Lignano, skozi zgornjo Soško dolino in Gorico.

Ravnatelj PUT nam je potrdil to vest kot resnično in poudaril, da se tudi ta ustanova zanima za tako pobudo. Prihodnji teden bo po vsej verjetnosti prišel, morda okrog 10. februarja, v Gorico ravnatelj Turistične zveze Slovenije dr. Mitja Gorec, da bi se podrobneje pogovorili o tem in o drugih možnostih za razvoj turizma med Slovenijo in Gorico.

Kar se usmeritve avstrijskih in nemških turistov skozi zgornjo Soško dolino tiče, bi se dali zanje doseči tranzitni vizumi za 72 ur, ki bi jih izdajal jugoslovanski konzulat v Celovcu. Za turiste bi bilo to ugodno, ker bi tak vizum lahko dobili celo v 10 minutah in bi šli po najkrajši in dobri cesti do svojega cilja. Obenem pa bi jih pot vodila skozi Gorico, ki bi od take usmeritve turistov imela samo korist. Prav tako pa bi imelo korist tudi gornje Posočje, kjer bi se lahko mednarodni turisti ustavili za en ali dva dni pri prehodu ali povratku. Tudi za tiste, ki sedaj hodijo skozi Kanalsko dolino in Videm, bi povratna vožnja po tej cesti predstavlja novo atrakcijo, saj bi na tej poti lahko obiskali Tolmin, Bovec, Trento, Kranjsko goro in druga lepa planinska letovišča, ki so bila do sedaj vse premalo znana tujim turistom.

Gorici se je že večkrat očitalo, da ji za razvoj turizma marsikaj manjka, predvsem pa primernih hotelov in prenočišč za tiste turiste, ki bi se hoteli tukaj ustaviti za nekaj dni. Mnenja smo pa, da je do sedaj primanjkovalo predvsem dobre volje za izkoriščanje tega, kar Gorica lahko nudi. Tu imamo v dvorani Unione Ginnastica in pa v šolski telovadnici CONI na Rojcah zelo primerne športne prostore za razne mednarodne športne prireditve. Imamo tudi primerne dvorane, v katerih bi lahko organizirali n. pr. folklorne nastope mednarodnega značaja in druge prireditve, ki bi zanimale domačo publiko pa tudi turiste, ki bi se v poletnih mesecih ustavili v Gradežu, Lignanu in drugih letoviških centrih tega področja, da bi se jih udeležili. Lansko leto je bila organizirana vrsta koncertov Tržaške filharmonije, ki pa so slabo uspeli, ker se je zanje zanimal le ožji krog izbrancev. Treba je torej sestaviti programe tako, da bodo imeli čim širši krog zanimanja.

V Gorici smo imeli na pobudo ZSPD že več gostovanj folklornih skupin iz Slovenije, pa tudi drugih, ki so naletele na lep odmev in obisk pri občinstvu. Se večji pa bi bil uspeh, če bi za taka gostovanja podvzeli pobudo take ustanove, ki imajo podporo krajevnih in državnih oblasti ter primerne prostore na razpolago za prireditve večjega obsega. Take prireditve, pri katerih bi lahko sodelovale domače, slovenske in avstrijske skupine, bi nedvomno predstavljale atrakcijo za tuje turiste, da bi prihajali nanje iz bližnjih letoviških centrov.

Osnove za ugoden razvoj v tem smislu so. Treba jih je resno razviti, kar bo še en pozitiven prispevek k medsebojnemu spoznavanju in spoštovanju tudi na tem področju, obenem pa bo prineslo tudi določeno gospodarsko korist.

Tudi potrpežljivost ima svoje meje

91 družin zahteva naj se pokrije potok Koren

Družinski poglavarji, ki stanujejo v Ul. sv. Gabrijela in Ul. Catterini, so zahtevo poslali goriški občini

Te dni je bilo predloženo tehničnemu uradu goriške občine pismo s podpisi 91 družinskih poglavarjev, ki stanujejo v Ul. sv. Gabrijela in Ul. Catterini, v katerem zahtevajo, naj oblasti pokrijejo potok Koren, ki prihaja iz Jugoslavije, ker zelo smrdi.

O tem vprašanju smo v našem listu že večkrat poročali. Občinski svetovalec KPI dr. Nereo Battello je poslal goriškemu županu vprašanje, kaj namerava občinska uprava storiti, da bi se odpravil smrad, ki se širi iz Korna, ker spuščajo vanj na jugoslovanski strani najrazličnejše odpadke iz klavnice in odpadne vode iz celotnega naselja Nova Gorica.

V poletnih dneh, zlasti kadar je nizek zračni pritisk, voda močno smrdi in morajo stanovalci hiš ob potoku zapirati okna, ker smrada ne morejo prenašati.

V zadnjih dneh sta o tem vprašanju poročala tudi radio in beneški dnevnik.

—«»—

Uspešen lov na lisico na Krasu

Kot smo javili v naši nedeljski številki, so goriški lovci preteklo nedeljo organizirali na Krasu lov na lisico. Lov se je razvil v štirih rezervatih in sicer v doberdobskem, jameljskem, Gabrjah in Petovljah. Udeležilo se ga je precejšnje število lovcev in temu primeren je bil tudi uspeh. Ubili so namreč dva lisjaka in dve lisici, na vsakem od štirih področij po eno žival. Uspeh bi bil še večji, da jim dve lisici nista ušli kar mimo priganjačev, eno lisico so pa samo ranili.

Vsekakor se bodo ob tej novici kraške gospodinje oddahnile, zlasti tiste, ki imajo svoje kurnike bolj izpostavljene in lisicam lažje dostopne.

V nedeljo 5. t.m. bo ponovitev lova v Jamljah. Tisti, ki so v redu z orožnim listom in bi se ga radi udeležili, naj se zberejo ob 8. uri zjutraj v gostilni Alojz Pahor (Jug) v Jamljah. V primeru slabega vremena bo lov preložen na naslednjo nedeljo.

Sindikalne vesti

Stavka v tržiški ladjedelnici se bo jutri nadaljevala

Sporazum o elektromehaničnih delavnicah obrazložen delavcem

Včeraj zjutraj ob 6. uri se je zaključila trodnevna stavka pri CRDA, katere so se udeležili uslužbenci tega podjetja v Tržiču in Trstu. V Tržiču je bila udeležba delavcev pri stavki zelo velika, saj je stavkalo 2906 delavcev od skupnega števila 3104. Manjša je bila udeležba uradnikov, ki je dosegla komaj dobrih 18 odst. od skupnega števila 679 uradnikov.

Za jutri, v četrtek, je predvidena ponovna 24-urna stavka. Jutri popoldne pa bo v Gorici skupen sestanek predstavnikov vseh treh sindikalnih organizacij, na katerem se bodo pogovorili glede nadaljevanja stavke za nedoločen čas. Do tega nadaljevanja naj bi prišlo v začetku prihodnjega tedna. S stavkovnim gibanjem pa bi zaključili šele, kadar bo vodstvo CRDA pristalo na predlog sindikatov za sestanek v svrho ureditev spora.

Kot smo že poročali, je bil dosežen na sedežu Intersind v Trstu tudi sporazum glede prehoda delavcev elektromehaničnih delavnic v Tržiču k novemu podjetju elektromehaničnih delavnic v Trstu. Po doseženem sporazumu bodo delavci ohranili tudi v sklopu novega podjetja vse tiste pravice, ki so jih bili deležni do sedaj.

Sindikalne organizacije so o doseženem sporazumu obvestile prizadete delavce in uradnike s posebnim proglasom, v katerem ugotavljajo, da je sporazum zadovoljiv, ker v bistvu ne predstavlja nikakih sprememb. Vendar pa proglas priporoča delavcem, naj ne dvignejo in podpišejo odpravnine, ki jim pripada, dokler ne bo uveljavljen zakon Rubinacci, ki urejuje službeno dobo na novi podlagi

Jugoslovanski film v kinu Centrale

Včeraj in danes vrtijo v goriškem kinu Centrale jugoslovanski film «Kri na kilometru 148», ki je prvotno nosil naslov «H-8...». Ta film spada mea najnovejšo filmsko proizvodnjo v Jugoslaviji in ga je posebna komisija izbrala za prevod v italijanščino.

Prvotni naslov pomeni avtomobilsko značko nekega zagonetnega vozila. Ta film je prejel pet nagrad na festivalu v Pulju in sicer za najboljši predvajani film, za najboljšo vsebino, za režijo ter za najboljšo moško in žensko vlogo.

Omenimo naj še, da v filmu ne igrajo poklicni igralci, vendar pa je zgodba tako napeta, da drži gledalca do konca filma. Zgodba filma govori o razbojniku, ki je dne 14. aprila 1959 s svojim avtom povzročil eno izmed največjih nesreč na avtomobilski cesti med Beogradom in Zagrebom.

Režiser Nikola Tanhofer je znal mojstrsko osvetliti in prikazati vsako izmed nastopajočih oseb. To je nekaka policijska zgodba nove vrste, ki privlačuje filmsko publiko. V italijanski verziji je film pripravila družba «Metropolis film».

OD VČERAJ DO DANES

KINO

CORSO. 17.00: «Hudičeva maska», B. Steel in J. Richardson. Ameriški film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 16.30: «Strahovi in tatovi», T. Pica in M. Riva; sledi varietejska predstava z naslovom «Vežerne revije». A. Ceccherini, C. Vallè, E. Ardena in balet.

VITTORIA. 17.00: «Peterburške noči» (Oči čarnija...), J. Desaj in J. von Koczian. Nemški film v barvah.

CENTRALE. 17.15: «Kri na kilometru 148», B. Buzančič in B. Ivetič. **Jugoslovanski film v italijanskem prevodu.**

MODERNO. 17.00: «Možje in volkovi».

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 3,2 stopinje nad ničlo ob 14.05; najnižjo nič stopinj ob 23.30. Vlage je bilo 100%.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Giusto, Korzo Italia št. 106, tel. 31-51.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Priprave Triestine

V nedeljo bo gostovala na stadionu Pro Patria

Obračun uspehov in neuspehov tržaškega moštva v prvem delu prvenstva

Po nedeljskem zmagovitem srečanju z Genoo se Triestina pripravlja za ponovno tekmo na domačih tleh s Pro Patrio, ki bo prvi gost domačinov v povratnem delu nogometnega prvenstva.

Z zaključkom prvega dela prvenstva ne bi škodilo če bi pogledali nekoliko nazaj in v beznih obrisih ugotovili uspehe in neuspehe Triestine. Že pogled na pridobljene točke nam pove, da so igralci v rdečih dresih s helebardo osvojili povprečno točko za vsako tekmo. Domačini so 6-krat zmagali in isto število velja tudi za poraze, nedločeno pa so igrali kar 7-krat. Na lastnem igrišču je Triestina zmagala v petih srečanjih in štirikrat je zaključila tekme neodločeno. Poraza pa domačini pred lastnim občinstvom niso doživeli. Doživeli pa so jih na tujih igriščih (6), kjer so zmagali enkrat, medtem ko se jim je trikrat posrečilo odščipniti nasprotnikom po eno točko.

Nastane seveda vprašanje, če je to pozitivno ali negativno. Glede na prvotne namene Tržačanov, da si že v tem prvenstvu priborijo dostop v višjo kategorijo, bi lahko rekli, da nastop enajstorice ni bil pozitiven. Toda Triestini lahko brez skrbi priznamo olajševalne okolnosti, da je morala iz raznih razlogov večkrat menjati poškodovane igralce, zaradi česar se moštvo v celoti ni moglo nikoli vigrati.

Vzpon je Triestina zabeležila prav v zadnjih mesecih. Zadnji poraz je utrpela 18. decembra lani v Foggi. Od 25. decembra, ko je gostoval v Trstu Marzotto, domačini niso več izgubili. Dvakrat so igrali neodločeno v Reggiu in doma s Sambenedettese, dvakrat pa so zmagali s Catanzarom in preteklo nedeljo z Genoo.

Vodstvo upa, da bo Triestina dosegla v nadaljevanju prvenstva še večje uspehe, še posebno, ker predvideva, da bodo lahko vsi titularci ponovno na razpolago trenerju. Kot je navada je vodstvo Triestine povabilo snoči vse igralce in tudi športne novinarje (vendar po stari navadi samo nekatere!) na večerjo, med katero je komisar dr. Gallinotti v kratkem nagovoru pohvalil delo trenerja Trevisana in tudi igralcev, ki so dosegli že lepo stopnjo, iz katere bo možno doseči A ligo.

Včeraj popoldne je imela Triestina reden trening, ki je obstajal v igri odbojke in podajanju. Luison se iz previdnosti ni slekel, vendar bo že danes ponovno v sredi svojih tovarišev, s katerimi bo nadaljeval priprave za nedeljsko srečanje. Trevisan je že sestavil razpored tedenskih priprav: danes popoldne bodo verjetno titularci nastopili v treningtekmi z rezervami, v četrtek se bodo priprave nadaljevale z vajami z žogo, petek bo posvečen razgibalnim in drugim vajam, v soboto zjutraj pa bo samo kontrolni trening, po katerem bo trener sestavil moštvo za nedeljsko tekmo.

Davey Moore v Rimu

RIM, 31. — Svetovni prvak peresne kategorije Američan Davey Moore bo jutri prispel v Rim skupno s svojim prokuratorjem Williem Ketchumom in dvema trenerjema. Moore bo 10. t.m. nastopil v Rimu v dvoboju, ki ne bo veljal za svetovni naslov, z italijanskim prvakom Raimondom Nobilejem.

Organizatorji srečanja so javili, da so izpopolnili spored z nastopom dveh olimpijskih prvakov: De Piccoli se bo v težki kategoriji spoprijel s Francozom Mauricom Molsom, Nino Benvenuti pa z Michelom Fabrijem iz Marseilla.

Poziv Borovim namiznoteniškim igralcem in igralkam

V ponedeljek se bo začelo v prostorih društva Edera, Ul. delle Zudecche, pokrajinsko namiznoteniško prvenstvo za posameznike, dvojice, mešane dvojice in ženske vseh kategorij.

Člane športnega združenja Bor vabimo, da se prvenstva polnoštevilno udeleže. Tekmovalci naj se javijo referentom za namizni tenis pri njihovih društvih. Do petka zvečer pa bi morali prijave poslati na stadion «Prvi maj» in sicer Lucijanu Kovačiču.

Udeležence tekmovanja vabimo, da se ves ta teden vestno pripravijo za nastop, ker se bo najboljša osmerica v vsaki skupini udeležila deželnega turnirja. Isto velja še posebno za dekleta, ki bodo tako lahko prvič nastopila na turnirju GITeT.

11.000 litrov bencina se je razlilo na cesti

V ponedeljek zvečer se je na državni cesti od Trbiža v smeri proti mednarodnemu prehodu z Avstrijo Kokav prevrnila avtomobilska cisterna, ki jo je vozil neki avstrijski šofer iz Beljaka. Iz nje je steklo okoli 11.000 litrov bencina. Zaradi nesreče je bila cesta zaprta za promet od ponedeljka zvečer do torka zjutraj. Šofer je na srečo odnesel celo kožo. Financarji in obmejni stražniki so ves čas skrbno razili, da ne bi nastal požar, ki bi povzročil občutno škodo.

Po tragični smrti v ringu v Bologni

Žalost in zaprepaščenost po smrti Orida Matteuzzija

Poleg sodnih organov bo vzroke smrti skušala ugotoviti tudi komisija zveze športnih zdravnikov

BOLOGNA, 31. — Nenadna smrt amaterskega boksarja Orida Matteuzzija je povzročila zaprepaščenje v boksarskih krogih. Boksarska zveza in zanjo zveza športnih zdravnikov je odredila takojšnjo preiskavo za ugotovitev smrti Matteuzzija, ki je prvič stopil na ring.

Kot je znano je Matteuzzi nastopil v težki kategoriji proti Albertu Martinelliju iz Ferrare. Dvoboj je trajal le kratko rundo, ker se je Matteuzzi po treh ali štirih udarcih, ki na videz niso bili nevarni in močni, zgrudil na tla in obležal nezavesten. Mladega boksarja je takoj pregledal dežurni zdravnik, ki je odredil prevoz v bolnišnico. Matteuzzi je med potjo izdihnil in danes je ležal še vedno oblečen v majico oražne barve in obkrožen od užaloščenih sorodnikov negiben na mizi mrtvašnice.

Smrt je najbolj pretresla Matteuzzijevega nasprotnika, ki se je po dogodku spustil v paničen beg. Martinelli je med potjo domov baje izjavil, da se bo odpovedal temu športu.

Kaj se je pravzaprav zgodilo z Matteuzzijem in kakšni so vzroki smrti danes nihče ne ve povedati. K besedi so se oglasili številni športni zdravniki, ki so navedli več razlogov, ki lahko spravijo boksarje v grob. Eden najbolj naštetih je možganska krvavitev, do katere lahko pride tudi po dobro zadanem udarcu po bradi.

Pokojni boksar je bil navdušen pobornik tega športa, pa čeprav starši niso bili zadovoljni. Stalno je treniral in si je izposloval od vodstva društva, za katero je nastopal, ključe telovadnice, kamor je zahajal po končani službi. V ponedeljek je Matteuzzi prvič stopil v ring in videlo se je, da je precej preplašen. Morda je tudi to eden izmed vzrokov njegove smrti, ker je znano, da pri emotičnih ljudeh smrt nastopi čestokrat, saj je več primerov smrti med kako nogometno tekmo.

Kakšni so vzroki smrti bodo lahko ugotovili šele z obdukcijo, do katere bo prišlo s privoljenjem sodnih organov, ki s pomočjo policije vodijo preiskavo. Zaslišali bodo tudi Martinellija, ki je nehote in indirektno povzročil smrt nasprotnika, pa čeprav proti njemu ne bodo sodno postopali. Svoje mnenje bodo morali povedati tudi sodnik, prisotni zdravnik in drugi očividci iz vrst organizatorjev boksarskega srečanja.

Dežurni zdravnik dr. Giuseppe Righetti je že predložil policiji pismeno sporočilo, v katerem je navedeno, da je bil Matteuzzi pregledan 19. decembra lani, ko je napravil prošnjo za vpis v boksarsko zvezo. Tedaj ga je pregledal tudi kardiolog, ki mu ni ugotovil nobenih hib. Tudi med pregledom pred nesrečnim srečanjem niso ugotovili ničesar. Njegovo telesno stanje je bilo odlično in zdravnik ni ugotovil nobenih hib ne v dihalnih organih ne v organih krvnega obtoka.

Tudi zveza športnih zdravnikov je uvedla preiskavo, ki bo stroga. Predsednik boksarske zveze grof Francesco di Campello je v razgovoru z novinarji izjavil, da je v zvezi s smrtjo Matteuzzija užaloščen in tudi presenečen ter jih je zaprosil, da bi prepustili zdravniški komisiji nalogo, da ugotovi vzroke tega tragičnega dogodka, ki je na srečo zelo redek v vrstah italijanske boksarske zveze.

Diletantsko nogometno prvenstvo

Nobenih sprememb na vrhu lestvic

V vodstvu sta še vedno Saici v B in Romana v C skupini

Medtem ko sta bili na sporedu diletantskega prvenstva B skupine samo dve zaostali tekmi, so v C odigrali vse tekme tega kola. V prvi skupini sta presenetili obe gostujoči enajstorici: miljski Fortitudo si je šel po zmago na igrišče Rivignana, kjer je domačine odpravil z 1:0, Saici pa je z zmago nad Terzom na tujem igrišču še bolj utrdili položaj vodeče enajstorice v lestvici in s tem seveda še povečala naskok do Sangiorgine in Cremcaffé, ki si praktično delita z istim številom točk drugo in tretje mesto.

Tudi v C skupini sta tržaška Libertas in moštvo iz Mosse pripravila presenečenje: Tržačani so zmagali v Ronkah z rezultatom, ki ne dopušča komentarjev, Mossa pa je odnesla obe točki z igrišča enajstorice S. Canciano. Presenetljiv je tudi neodločen izid, ki si ga je izsilil zadnjeplasirani Amoco v Trstu na igrišču Edere. S tem delnim uspehom je Amoco prišel do tretje točke, kar mu za rešitev prav gotovo ne bo zadostovalo, saj ima Sv. Ana, ki je samo za stopnico više, že 8 točk na varnem.

Tudi vodeča Romana je nadaljevala svojo pot in je zmago obdržala nespremenjeno razliko z zasledujočo Mossa. Romana je namreč po lepi igri odpravila nevarne nasprotnike Pro Romansa. Poziana pa si je znala na igrišču Torriane izsiliti neodločen izid. Oba gola sta si bliskovito sledila: prvega so dosegli Tržačani v 30' drugega polčasa s Pescatorijem, domačini pa so samo minuto kasneje izenačili s Castellanom. Tudi Pieris, ki se je začel nevarno približevati vrhu, je bil v nedeljo uspešen in je brez posebnih težkoč odpravil Mariano.

Skupina B

IZIDI

Fortitudo - *Rivignano 1:0
Saici - *Terzo 4:1

LESTVICA

Saici	14	8	5	1	28	16	21
Sangiorgina	14	8	2	4	39	14	18
Cremcaffé	14	8	2	4	20	14	18
Fortitudo	14	7	3	4	15	13	17
INA	14	8	1	5	20	21	17
Terzo	14	7	2	5	26	18	16
Trivignano	14	5	5	4	21	21	15
Cervignano	14	6	2	6	21	15	14
Muggesana	14	4	6	4	17	20	13
S. Giovanni	14	4	5	5	18	20	13
Gradese	14	4	4	6	15	23	12
CRDA	14	4	2	8	18	23	10
Fiumicello	14	4	2	8	12	25	10
Aquileia	14	2	4	8	12	23	8
Rivignano	14	2	3	9	11	20	7

Skupina C

IZIDI

*Torriana-Ponziana 1:1
Libertas-*Ronchi 3:1
*Pieris-Mariano 3:1
Mossa-*S. Canciano 1:0
*Edera-Amoco 0:0
*Romana-P. Romans 3:1

LESTVICA

Romana	15	10	5	0	35	13	25
Mossa	15	9	4	2	22	11	22
Torriana	15	6	7	2	23	12	19
Pieris	15	6	6	3	27	13	18
Turriaco	15	6	6	3	30	25	18
Ponziana	15	5	7	3	26	14	17
Ronchi	15	7	3	5	19	19	17
Edera	15	5	6	4	18	15	16
Libertas	15	4	6	5	23	20	14
P. Romans	15	5	4	6	15	24	14
Mariano	15	4	4	7	17	25	12
Cormonese	14	4	3	7	13	19	11
S. Canciano	15	2	6	7	15	16	10
Sant'Anna	15	3	2	10	15	35	8
Amoco	15	1	1	13	10	47	3

Palamarovo...

(Nadaljevanje s 3. strani)

spomin na provokatorsko pismo, ki je priletela iz Trsta točno ob priliki Popovičevega obiska v Rimu, s Palamarovim podpisom (pod njegovim sedaj že zloglasnim pismom, pod svežo razlastitvijo slovenske zemlje na Proseku-Kontovelu za nadaljevanje kolonizacije ezulov po slovenski zemlji) ali brez njega, kot je bila podčrtana ostra aplikacija fašističnega zakona pri sodišču proti slovenskemu jezuku itd.

Italijanska vlada se bo morala končno le odločiti, ali naj še nadalje igra vlogo sile, kapitalistske vlade pred tržaško genocidno-revanšistično, umetno ustvarjeno zarotoj proti notranjemu in mednarodnemu miru na tem odseku Evrope, ali pa naj predstavlja dostojno, iskreno demokratsko državo, vredno zaupanja, ki hoče resnično graditi politiki prijateljstva in izvajanja sprejetih mednarodnih obveznosti. Zdi se pa, da je s tako državo tu na meji nezdružljivo ime dr. Palamare.

J. Z.

BORIS PAHOR: {61.}

Onkraj pekla so ljudje

Roman

Mislil je: «To so mumije v vodoravni legi, jaz sem senca, ki se premika.» A zaradi tega je nepopravljivo top za vse, kar ni neizpodbitno res, kakor so resnična drevesa in kamni. Ljubosumnost? To velja za nekoga, ki se boji, da bi izgubil. Povratnik pa je podoben ranjencu, ki si rajši pusti odrezati ud, ko da se mu zastrupi celo telo. Res, mogoče se ne bi smel moški s takšnim čustvovanjem nikoli ustaviti ob kaki ženi, posebno če jo hoče samostojno in svobodno. A kljub vsemu bi moralo biti mogoče verjeti v ženo, ki bi ji namesto objema kdaj tudi mogel stisniti roko, odkrito, trdno kakor moškemu.

To je občutek moči, kakor delovanje opojne pijače, ki se zložno, enakomerno razleza po žilah. Zavest, da se je rešil poniževalne sužnosti, ki jo je neverjetno dolgo vlekel za sabo. In kakor se večkrat dogaja, mu je tudi vreme naklonjeno. Tak sončen dan, ki kar na lepem zbudi v ljudeh domnevo, da se je letni čas premislil in da se bodo kljub novembru pod golim drevjem prikazali zvončki. In, tako tudi v obednici z drugačnimi očmi opazuje omizje. Predolgo je bil krivičen do Jojoja, Julesa, Roberta in postarnega Bretonca s plavimi lasmi in prav takò plavimi in ščetinastimi obrvmi in brki.

«Kdaj bo konec te grahove malte!» To je za voljo pladnja zelenega pireja, ki ga je raznašalec potisnil predenj.

«Neizmerno je ameriško bogastvo.» In Jules vdano razklene roke.

«Bodi dober, Jules! Zredil se boš!»

Jojo ploskne s šapo po mizi. «Rad bi te videl, Jules, kakšen bi bil, če bi bil lepo pitan!»

Jules se komaj vidno muza, ko zajame žlico grahovega pireja.

«Nič grši od tebe.» To je Robert, ki draži Jojoja.

«Boš primerjal te prsi s tisto pomečkano škatlo tam?» In pri tem se Jojo tolče po prsnici.

«Samo bacili se hitreje gojijo v nji.» je ko sam sebi rekel Jules. «Za drugo tista mast tako ni.»

«Haha,» se smeje omizje.

«Jules!» je zaklical Jojo. «Si moj prijatelj ali nisi, Jules?»

«Sem, Jojo.» In Jules narejeno ponižno kima. «Seve, da sem.»

«Izza bivanja v tistih prekletih barakah. Jules?»

«Od takrat, Jojo.»

«Potem na tu mojo roko.»

In steguje čez krožnike k njemu dlan, široko ko lopata.

Jules se upira, ker ve za past, a zaradi veselja omizja, ki pričakuje, krotko pomoli roko. In omizje se smeje ti krotkosti, še bolj pa, ko Jules vstane in se pomakne za kleščami, ki držijo njegovo dlan.

«Zmeraj prijatelja midva, kajne, Jules?»

«Haha,» se smejejo obrazi Julesovemu licu.

«In moja moč dobra samo za to, da redi bacile, kaj, Jules?»

«Ja. A izpusti zdaj mojo roko.»

«Ne daj se, Jules!»

«Moja moč dobra samo za mikrobe? A, Jules?»

«Ne,» zdaj odkima Jules. «Ne, Jojo.»

«Za trdno?»

«Sram te bodi, Jules!» krikne Robert. In Jules maha z desnico po zraku, ko da je zlomljena, in omizja se režijo nad rumenozelenim pirejem.

Nič novega, nič resnega, a ob ti skrbi za dobro hrano, ki jo spremljata šala in smeh, se mu zdi, da je v dotiku s preprostim pomenom bivanja. Ko da je do zdaj ves čas iskal neotipljive podobe in živel izven stvarnosti. Saj je jedi cenil tako rekoč toliko bolj, kolikor manj je imel opraviti z njimi. In tako dotik z resničnostjo, ko po večerji sreča Charlesa na hodniku in gresta po dolgem času spet skupaj na sprehod. Pazljivo ugotavljanje in natančno tehtanje možnosti; usoda Grčije med trenjem vzhoda in zahoda; drsenje zahodnega sveta v povojno ozračje, ki je podobno ozračju ob koncu prve svetovne vojne; nesrečen amalgam tako francosko kakor italijansko odporniško gibanje. In tako dalje. Zidar, ki odvrže razbito opeko. Zidar, ki polaga opeko k opeki in vsako posebej pravilno uravna in malce potolče. Vendar se zaveda, da je njegovo razmerje do stvari docela drugačno kot Charlesovo. Polno vere in upanja je. In to je njena zasluga, čeprav je zdaj bolj naklonjen temu, da bi jo imenoval njeno krivdo.

A ko se Charles vrne in se sprehaja proti vasi, neguje v sebi dobro zadoščenje, da je sam. Žena lahko spet cepi moškega na zdravo in življenjsko tkivo, a on mora potem ustvarjati na svojo roko. Iz nje in iz sebe, a sam za oba, povezan z njo, a ločen od nje. A skoraj hkrati se še zaveda, da je njegov sprehod pravzaprav upanje, da bi jo srečal; če ne, bi se bil vrnil s Charlesom. In ta zavest ga, namesto da bi ga vznevoljila, navdaja s skrito, zarotniško srečo. In ko se vrača v paviljon, je samozavesten, da je sam in neodvisen, a hkrati na skrivaj tudi kakor potolažen, da ni pravzaprav še nič nepopravljivo izgubljeno.

XLVIII.

Terasa je pred zajtrkom še prazna in vsa ovita v nadih hladne noči. Odrinil je vratno krilo in se znašel ob vrsti praznih ležalnih stolov; platna ozkih slamnjač so bila poblejena in mrzla.

Ko ga je odprl, se je ozračje okoli njega zganilo in približalo. Da ima nočno službo in da se je pravkar vrnila od bolnika, kateremu je nesla čaja. Opaža pa, da ni več tako samozavestna vpričo trpljenja kakor nekoč. Ni nebrižna, ne, nekako zdolgočasena. Ne zna več trpeti s sočlovekom kot prej; trpljenje je nekakšen fluid, in ko je uspavala roko operirancu, se ji je zdelo, da jemlje nase njegovo bolečino s tem, da spušča skozi prste njeno napetost. Zdaj ne veruje več v čudež, ampak že sluti smrt, jo skoraj želi, zato da bi revežu 'skrajšala trpljenje'. Vsaj tako se tolaži. A resnica je, da ni več tako tankočutna, nič ne vidi več vzvišenega v tem, da se onegavi z nočnimi posodami in njihovimi vonji. Ne zna se več nasmehniti sama sebi, ko se njene roke onečedijo (naj ji oprosti). Hotela bi živeti, a kaj, ko ne ve, kaj naj si predstavljam s tem 'živeti'. Njena dlan na Michelovem stegnu? Prav nič se je ne zaveda, a to se je zgodilo gotovo zato, ker je Michel dobra, malo omejena duša, da ga nihče ne jemlje zares. Kakor da je brez spola. Glede gospoda Pilier (novi uradnik) da je res bila prvi hip ravnodušna. Ali ni tudi on vznemirjen ob novi osebi, ki ji sreča? A da ji je bilo hitro jasno, da je naduto in ateistično človeče. Da sem mu šla kazat svojo sobo, je kriva prvobitna naivnost, ki ji je povzročila že toliko zla. Po tisti strašni izkušnji pa se je še znašla razlaščena, hkrati skesana in jezna, odsotna. Sramovala se je trpljenja brez lepote. Hotela je čimprej zamikati smrtni pariško nebo, nemško vojaštvo, pločnike, dvorišče globoko na dnu prepada, nad katerim